

## บทที่ ๗

## การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของนักเรียนและชุมชน (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)

การวิจัยเรื่อง “การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่” คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ (กิจกรรมที่ ๗) โดยมีการเก็บแบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) และคำถามปลายปิด (Closed Ended Question) ที่สร้างขึ้นสำหรับวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการฯ (ชุมชนที่อยู่โดยรอบโรงเรียนทั้ง ๕ โรงเรียน) ซึ่งมีรายละเอียดของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ ๒ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ

ส่วนที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน

ส่วนที่ ๔ ประกอบด้วยคำถามด้านทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ ดังมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้

## ๗.๑ โรงเรียนบ้านเป่าวิทยาคาร

## ๗.๑.๑ ส่วนที่ ๑: ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของชุมชนโดยรอบ “โรงเรียนบ้านเป่าวิทยาคาร”

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน ๑๐๐ คน แบ่งเป็นเพศหญิงจำนวน ๕๓ คน ชายจำนวน ๔๗ คน ส่วนใหญ่จัดอยู่ในช่วงอายุ ๕๐-๕๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๐ รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ ๔๐-๔๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗ ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน ๗๒ คน (คิดเป็นร้อยละ ๗๒) รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน ๙ คน (คิดเป็นร้อยละ ๙) สถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสจำนวน ๗๔ คน (คิดเป็นร้อยละ ๗๔) รองลงนามีสถานภาพโสดจำนวน ๑๓ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๓) ด้านอาชีพผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่หากจำแนกกลุ่มตามกลุ่มอาชีพแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่มอาชีพเรียงตามลำดับ คือ **กลุ่มที่ ๑** ภาคการเกษตร(ทำนา ทำไร่ รับจ้างภาคเกษตร สวนผลไม้ สวนผัก) คิดเป็นร้อยละ ๗๒ **กลุ่มที่ ๒** อื่นๆ (ไม่ได้ประกอบอาชีพ) คิดเป็นร้อยละ ๑๖ **กลุ่มที่ ๓** ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ ๗ **กลุ่มที่ ๔** รับราชการ คิดเป็นร้อยละ ๓ และ **กลุ่มที่ ๕** รับจ้างนอกภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๒ ซึ่งรวมไปถึงอาชีพรองของคนในชุมชนก็มีแนวโน้มที่คล้ายกับอาชีพหลัก ทั้งนี้ในส่วนจากรายได้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๗๑ คน (คิดเป็นร้อยละ ๗๑) รองลงมาได้ประมาณ ๕,๐๐๑-๗,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๑๔ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๔) (รายละเอียดในตารางที่ ๗.๑)

ตารางที่ ๗.๑ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา

สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน ของชุมชนโดยรอบโรงเรียน  
บ้านเป้าวิทยาคาร

| ข้อมูลทั่วไป                 | จำนวน (n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|------------------------------|-------------------|--------|
| <b>๑. เพศ</b>                |                   |        |
| ชาย                          | ๔๗                | ๔๗     |
| หญิง                         | ๕๓                | ๕๓     |
| <b>๒. อายุ</b>               |                   |        |
| ต่ำกว่า ๒๐ ปี                | ๖                 | ๖      |
| ๒๐ - ๒๙ ปี                   | ๔                 | ๔      |
| ๓๐ - ๓๙ ปี                   | ๑๓                | ๑๓     |
| ๔๐ - ๔๙ ปี                   | ๒๓                | ๒๓     |
| ๕๐ - ๕๙ ปี                   | ๓๐                | ๓๐     |
| ๕๙ ปีขึ้นไป                  | ๒๐                | ๒๐     |
| <b>๓. ระดับการศึกษา</b>      |                   |        |
| ไม่ได้ศึกษา                  | ๔                 | ๔      |
| ประถมศึกษาตอนต้น             | ๓๒                | ๓๒     |
| มัธยมศึกษาตอนต้น             | ๗                 | ๗      |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย            | ๙                 | ๙      |
| ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา      | ๓                 | ๓      |
| ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี | ๕                 | ๕      |
| <b>๔. สถานภาพ</b>            |                   |        |
| โสด                          | ๑๓                | ๑๓     |
| สมรส                         | ๗๘                | ๗๘     |
| แยกทางกัน                    | ๔                 | ๔      |
| หม้าย                        | ๕                 | ๕      |
| อื่นๆ                        | ๐                 | ๐      |

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา  
สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน ของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนบ้านเป่าวิทยาคาร (ต่อ)

| ข้อมูลทั่วไป            | จำนวน(n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ     |
|-------------------------|------------------|------------|
| <b>๕. อาชีพหลัก</b>     |                  |            |
| ทำไร่                   | ๒๔               | ๒๔         |
| ทำนา                    | ๒๓               | ๒๓         |
| ทำสวนผัก                | ๑                | ๑          |
| ทำสวนผลไม้              | ๙                | ๙          |
| รับจ้างในภาคการเกษตร    | ๑๑               | ๑๑         |
| รับจ้างนอกภาคการเกษตร   | ๒                | ๒          |
| รับราชการ               | ๓                | ๓          |
| ค้าขาย                  | ๓                | ๓          |
| อื่นๆ                   | ๑๖               | ๑๖         |
| <b>๖. อาชีพรอง</b>      |                  |            |
| ทำไร่                   | ๙                | ๙          |
| ทำนา                    | ๒๐               | ๒๐         |
| ทำสวนผัก                | ๙                | ๙          |
| ทำสวนผลไม้              | ๑๐               | ๑๐         |
| รับจ้างในภาคการเกษตร    | ๒๕               | ๒๕         |
| รับจ้างนอกภาคการเกษตร   | ๔                | ๔          |
| เลี้ยงสัตว์             | ๐                | ๐          |
| รับราชการ               | ๑                | ๑          |
| ค้าขาย                  | ๔                | ๔          |
| อื่นๆ                   | ๑๘               | ๑๘         |
| <b>๗. รายได้</b>        |                  |            |
| ต่ำกว่า ๕,๐๐๐           | ๓/๑              | ๓/๑        |
| ประมาณ ๕,๐๐๑-๓๗,๐๐๐ บาท | ๑๘               | ๑๘         |
| ประมาณ ๓๗,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท | ๑                | ๑          |
| ประมาณ ๙,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท | ๑                | ๑          |
| มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท      | ๙                | ๙          |
| <b>รวม</b>              | <b>๑๐๐</b>       | <b>๑๐๐</b> |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่"

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

## ๗.๑.๒ ส่วนที่ ๒: ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ

### ๗.๑.๒.๑ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์

ตารางที่ ๗.๒ (ข้อที่ ๑.๑-๑.๘) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๓๖$ ) เมื่อพิจารณาในระดับความรู้ความเข้าใจเป็นรายด้าน พบว่าจากมากที่สุด ๒ อันดับแรก และน้อยที่สุดเรียงตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ระบบการเกษตรแบบอินทรีย์เป็นการผลิตที่ให้ความสำคัญกับความสมดุลและความยั่งยืนต่อระบบนิเวศน์ มีค่าเฉลี่ย ปานกลาง ( $\bar{x} = ๓.๑๐$ ) รองลงมาได้แก่ การเกษตรแบบอินทรีย์ เป็นระบบการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต ( $\bar{x} = ๓.๐๕$ ) และผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจ น้อยที่สุด คือประเด็นด้านมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑กำหนดให้ปุ๋ยอินทรีย์ต้องมีอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ โดยน้ำหนัก ( $\bar{x} = ๑.๘๙$ ) ตามลำดับ

และสำหรับ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการฯ ตารางที่ ๗.๒ (ข้อที่ ๒.๑-๒.๕) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการฯในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๔๔$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า โครงการฯ มีส่วนในการลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ลดการเผาทำลายเศษพืช/เศษใบไม้ในระดับชุมชนได้ มากที่สุด ( $\bar{x} = ๓.๑๖$ ) รองลงมาได้แก่ หากโรงเรียนสามารถทำการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ประสบผลสำเร็จ จะสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ได้ดีกว่าหน่วยงานอื่นๆ ที่มีในชุมชน ( $\bar{x} = ๒.๙๘$ ) และน้อยที่สุด คือโครงการฯได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ(การทำปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่กลับกอง โดยวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ ๑) จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ( $\bar{x} = ๒.๘๒$ )

### ตารางที่ ๗.๒ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์และโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนบ้านแก้ววิทยาคาร

| ประเด็น                                                                                        | ระดับความรู้ความเข้าใจ |     |        |      |        | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-----|--------|------|--------|-----------|-------|----------|
|                                                                                                | มาก                    | ปาน | น้อย   | น้อย | ไม่รู้ |           |       |          |
|                                                                                                | กลาง                   |     | ที่สุด |      |        |           |       |          |
| ๑) ระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์                                                              |                        |     |        |      |        |           |       |          |
| ๑.๑) ระบบการเกษตรแบบอินทรีย์เป็นการผลิตที่ให้ความสำคัญกับความสมดุลและความยั่งยืนต่อระบบนิเวศน์ | ๓๔                     | ๕๓  | ๐      | ๑    | ๘      | ๓.๑๐      | .๖๓/๙ | ปานกลาง  |
| ๑.๒) การเกษตรแบบอินทรีย์ เป็นระบบการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต                       | ๓๘                     | ๔๙  | ๐      | ๒    | ๑๑     | ๓.๐๕      | .๓๗/๕ | ปานกลาง  |
| ๑.๓) การเกษตรแบบอินทรีย์ไม่มีผลกระทบต่อระบบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                      | ๓๒                     | ๕๕  | ๐      | ๒    | ๑๑     | ๒.๙๘      | .๓๗/๐ | ปานกลาง  |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๒ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์และโครงการ  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนบ้านป่าวิทยาคาร (ต่อ)

| ประเด็น                                                                                                                             | ระดับความรู้ความเข้าใจ |         |      |            |        | $\bar{X}$   | S.D.        | ความหมาย       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------|------|------------|--------|-------------|-------------|----------------|
|                                                                                                                                     | มาก                    | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด | ไม่รู้ |             |             |                |
| ๑.๔) ปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยที่ได้จากซากพืชและซากสัตว์ซึ่งผ่านกระบวนการย่อยสลายทางชีวภาพ                                               | ๒๙                     | ๕๒      | ๐    | ๓          | ๑๖     | ๒.๘๐        | .๘๕๒        | ปานกลาง        |
| ๑.๕) ปุ๋ยอินทรีย์มีอินทรีย์วัตถุซึ่งมีธาตุอาหารรองและจุลินทรีย์ที่จำเป็นต่อจุลินทรีย์ดินและพืช ในขณะที่ปุ๋ยเคมีไม่มี                | ๒๘                     | ๕๐      | ๑    | ๐          | ๒๑     | ๒.๖๔        | .๓๗๐        | ปานกลาง        |
| ๑.๖) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ดินมีสภาพเป็นกลางในขณะที่การให้ปุ๋ยเคมียาวนานทำให้ดินมีสภาพเป็นกรด                                      | ๒๙                     | ๕๐      | ๒    | ๐          | ๑๙     | ๒.๓๑        | .๓๕๐        | ปานกลาง        |
| ๑.๗) การใช้ปุ๋ยเคมีในระยะเวลายาวนานจะส่งผลให้พืชมีลักษณะแคระแกรน                                                                    | ๒๓                     | ๔๓      | ๖    | ๑          | ๒๓     | ๒.๕๐        | .๘๘๐        | ปานกลาง        |
| ๑.๘) ตามมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ปุ๋ยอินทรีย์ต้องมีอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ โดยน้ำหนัก      | ๒๓                     | ๓๒      | ๑    | ๐          | ๔๔     | ๑.๘๙        | .๘๑๕        | น้อย           |
| <b>รวมด้านระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์</b>                                                                                        |                        |         |      |            |        | <b>๒.๓๖</b> | <b>.๕๒๓</b> | <b>ปานกลาง</b> |
| ๒.๑) โครงการรณรงค์ส่งเสริมเพื่อให้สถานศึกษามีฐานการเรียนรู้ด้านการทำปุ๋ย อินทรีย์ รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาดูงานของคนในชุมชน            | ๓๕                     | ๔๓      | ๑    | ๐          | ๑๓     | ๒.๘๓        | .๓๗๐        | ปานกลาง        |
| ๒.๒) โครงการฯได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ(การทำปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่กลับกองโดยวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ ๑) จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ | ๓๓                     | ๕๐      | ๐    | ๐          | ๑๓     | ๒.๘๒        | .๖๙๒        | ปานกลาง        |
| ๒.๓) หากโรงเรียนสามารถทำการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ประสบผลสำเร็จ จะสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ได้ดีกว่าหน่วยงานอื่นๆ ที่มีในชุมชน           | ๓๒                     | ๕๖      | ๑    | ๐          | ๑๑     | ๒.๙๘        | .๖๖๒        | ปานกลาง        |
| ๒.๔) โครงการฯมีส่วนในการลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ลดการเผาทำลายเศษพืช/เศษใบไม้ในระดับชุมชนได้                           | ๔๓                     | ๔๘      | ๐    | ๐          | ๙      | ๓.๑๖        | .๖๓๓        | ปานกลาง        |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่"  
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๒ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปศุสัตว์และโครงการ  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนบ้านป่าวิทยาจารย์ (ต่อ)

| ประเด็น                                                                                             | ระดับความรู้ความเข้าใจ |         |      |            |        | $\bar{x}$ | S.D. | ความหมาย |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------|------|------------|--------|-----------|------|----------|
|                                                                                                     | มาก                    | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด | ไม่รู้ |           |      |          |
| ๒.๕) โครงการมีส่วนร่วมในการสร้างความตระหนักด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับคนในชุมชนมากขึ้น | ๓๔                     | ๖๐      | ๐    | ๐          | ๑๒     | ๒.๙๒      | .๖๑๕ | ปานกลาง  |
| รวมด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปศุสัตว์                            |                        |         |      |            |        | ๒.๙๖      | .๔๗๙ | ปานกลาง  |

๗.๑.๒.๒ ทักษะเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปศุสัตว์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการ

ตารางที่ ๗.๓ (ข้อที่ ๑.๑-๑.๗) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติ เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๔.๐๙$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า การผลิตอาหารอินทรีย์มีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าการผลิตอาหารในเชิงพาณิชย์ อยู่ในระดับมาก ( $x = ๔.๑๓$ ) รองลงมา อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่นแต่อย่างใด ในระดับมาก ( $x = ๔.๑๒$ ) และน้อยที่สุด คิดว่าอาหารที่บริโภคส่วนมากมีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ (ไม่ปลอดภัย)อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๔.๐๑$ )

ทัศนคติ เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการ (ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ตารางที่ ๗.๓ (ข้อที่ ๒.๑-๒.๑๕) พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๒๓$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นประโยชน์ต่อทุกคนมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๓๔$ ) รองลงมาคิดว่าในอนาคตอันใกล้นี้ พืชและสัตว์บางชนิดอาจจะสูญพันธุ์ได้ ( $\bar{x} = ๔.๓๒$ ) และน้อยที่สุด สิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถทดแทนได้ ควรได้รับการปกป้อง ( $\bar{x} = ๔.๑๐$ )

ทัศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการ (ด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปศุสัตว์) ตารางที่ ๗.๓ (ข้อที่ ๓.๑-๓.๔) พบว่า ส่วนใหญ่ในภาพรวมคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในโครงการในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๘๖$ ) และในแต่ละส่วนของขั้นตอนการมีส่วนร่วมต่อโครงการ ส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๕๕$ ) โดยขั้นตอนที่มีส่วนร่วมมากถึงน้อย เรียงลำดับ ๓ อันดับแรกคือ ขั้นการริเริ่มโครงการ การวางแผน และการทำประชาวิจารณ์/ประชาสัมพันธโครงการ และในขณะเดียวกันก็คิดว่า การมีส่วนร่วมของ

ประชาชน ขณะนี้อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๓.๓๔$ ) และประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการทำปุ๋ยอินทรีย์ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๔๑$ )

ตารางที่ ๗.๓ ทศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนบ้านเป่าวิทยาคาร

| ประเด็น                                                                           | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย  |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-----------|-------|-----------|
|                                                                                   | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |           |       |           |
| ๑) ด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์                                       |                  |     |         |      |            |           |       |           |
| ๑.๑) ตลาดและร้านค้าควรให้ความสำคัญกับสินค้าอินทรีย์มากขึ้น                        | ๒๙               | ๕๔  | ๒       | ๐    | ๑๕         | ๔.๑๐      | .๓/๑๘ | มาก       |
| ๑.๒) อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่นแต่อย่างใด                                | ๔๔               | ๓๓  | ๕       | ๒    | ๑๖         | ๔.๑๒      | .๙๖๘๘ | มาก       |
| ๑.๓) สินค้าอินทรีย์เป็นที่ต้องการของท้องตลาด                                      | ๓๖               | ๔๓  | ๓       | ๑    | ๑๓         | ๔.๑๐      | .๖๕๕๙ | มาก       |
| ๑.๔) การผลิตอาหารอินทรีย์มีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าการผลิตอาหารในเชิงพาณิชย์ | ๔๑               | ๓๖  | ๕       | ๐    | ๑๘         | ๔.๑๓      | .๖๖๘๔ | มาก       |
| ๑.๕) ท่านมีความมั่นใจหรือเชื่อมั่นในอาหารที่ผลิตจากระบบเกษตรอินทรีย์              | ๓๓               | ๔๐  | ๓       | ๑    | ๑๙         | ๔.๐๙      | .๘๓/๓ | มาก       |
| ๑.๖) ท่านคิดว่าคุณภาพและความปลอดภัยของผักและผลไม้มีความสำคัญมาก                   | ๓๖               | ๔๕  | ๒       | ๓    | ๑๔         | ๔.๐๙      | .๙๒๒๒ | มาก       |
| ๑.๗) ท่านคิดว่าอาหารที่ท่านบริโภคส่วนมากมีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ (ไม่ปลอดภัย) | ๓๖               | ๓๕  | ๔       | ๑    | ๒๔         | ๔.๐๑      | .๙๒๓๓ | มาก       |
| รวมด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์                                       |                  |     |         |      |            | ๔.๐๙      | .๖๐๓  | มาก       |
| ๒.๑) มลพิษทุกชนิดที่เกิดขึ้นล้วนเป็นอันตรายต่อสรรพสิ่งบนโลก                       |                  |     |         |      |            |           |       |           |
| ๒.๒) ผลกระทบจากมลพิษที่เกิดขึ้นอาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของท่านมากกว่าที่ท่านคิด      | ๔๐               | ๒๖  | ๓       | ๐    | ๒๑         | ๔.๒๓      | .๘๘๖  | มากที่สุด |
| ๒.๓) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น          | ๔๓               | ๓๓  | ๔       | ๐    | ๒๐         | ๔.๑๕      | .๘๘๐  | มาก       |
| ๒.๔) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นประโยชน์ต่อทุกคน              | ๔๒               | ๓๒  | ๒       | ๐    | ๑๔         | ๔.๓๔      | .๓/๙๔ | มากที่สุด |
| ๒.๕) เราจะต้องช่วยกันในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ทุกชนิดไม่ให้สูญพันธุ์               | ๔๐               | ๔๕  | ๑       | ๐    | ๑๔         | ๔.๒๔      | .๓๒๖  | มากที่สุด |
| ๒.๖) ท่านยอมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อลดปัญหามลพิษ                            | ๓๓               | ๔๒  | ๑       | ๒    | ๑๘         | ๔.๑๑      | .๘๓/๕ | มาก       |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่"

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๓ ทิศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอันตราย  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนบ้านเป่าวิทยาคาร (ต่อ)

| ประเด็น                                                                                                   | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-----------|------|-----------|
|                                                                                                           | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |           |      |           |
| ๒.๓) ท่านรู้สึกเสียใจเมื่อเห็นสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย                                                         | ๕๖               | ๓๑  | ๕       | ๑    | ๑๘         | ๔.๑๓      | .๙๓๓ | มาก       |
| ๒.๔) สิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถทดแทนได้ ควรได้รับการปกป้อง                                                   | ๕๐               | ๓๓  | ๓       | ๒    | ๑๘         | ๔.๑๐      | .๙๓๓ | มาก       |
| ๒.๕) เหตุผลสำคัญอย่างหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือการปกป้องพื้นที่ป่า                                  | ๕๖               | ๓๕  | ๓       | ๔    | ๑๒         | ๔.๒๕      | .๘๕๓ | มากที่สุด |
| ๒.๖) พืชและสัตว์ป่ามีสิทธิที่จะดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้เช่นเดียวกับมนุษย์                                 | ๕๖               | ๓๔  | ๓       | ๑    | ๑๒         | ๔.๒๕      | .๘๕๓ | มากที่สุด |
| ๒.๗) ระบบนิเวศควรได้รับสิทธิในการคุ้มครองจากการกระทำของมนุษย์                                             | ๕๐               | ๓๔  | ๓       | ๑    | ๑๒         | ๔.๒๕      | .๘๖๘ | มากที่สุด |
| ๒.๘) ท่านคิดว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                    | ๔๕               | ๔๒  | ๓       | ๓    | ๓          | ๔.๒๓      | .๙๓๐ | มากที่สุด |
| ๒.๙) ท่านคิดว่าในอนาคตอันใกล้นี้ พืชและสัตว์บางชนิดอาจจะสูญพันธุ์ได้                                      | ๔๓               | ๓๑  | ๓       | ๑    | ๑๒         | ๔.๓๒      | .๘๓๕ | มากที่สุด |
| ๒.๑๐) พืชและสัตว์ในท้องถิ่นอาจถูกคุกคามจากการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปที่ละเล็กละน้อย | ๔๕               | ๔๓  | ๓       | ๑    | ๙          | ๔.๒๖      | .๘๒๔ | มากที่สุด |
| ๒.๑๑) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าชุมชนของท่านควรมีสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน        | ๕๐               | ๓๔  | ๓       | ๑    | ๑๒         | ๔.๒๕      | .๘๖๘ | มากที่สุด |
| รวมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                                                                     |                  |     |         |      |            | ๔.๒๓      | .๖๐๑ | มากที่สุด |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๓ ทิศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนบ้านป่าวิทยาคาร (ต่อ)

| ประเด็น                                                                       | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | $\bar{X}$ | S.D.   | ความหมาย |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-----------|--------|----------|
|                                                                               | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |           |        |          |
| ๓.๒.๒) การวางแผนโครงการฯ                                                      | ๒๒               | ๓๙  | ๙       | ๘    | ๒๒         | ๓.๕๘      | ๑.๑๖๕  | มาก      |
| ๓.๒.๓) การทำประชาพิจารณ์/ประชาสัมพันธุ์โครงการฯ                               | ๑๓               | ๕๓  | ๘       | ๘    | ๒๐         | ๓.๕๓      | ๑.๑๑๒  | มาก      |
| ๓.๒.๔) การบริหารจัดการโครงการฯ                                                | ๒๐               | ๔๑  | ๖       | ๑๐   | ๒๓         | ๓.๕๕      | ๑.๑๓/๕ | มาก      |
| ๓.๒.๕) การติดตามและประเมินผล                                                  | ๒๔               | ๓๒  | ๑๐      | ๙    | ๒๕         | ๓.๕๒      | ๑.๒๑๘  | มาก      |
| ๓.๒.๖) การจัดสรรผลประโยชน์                                                    | ๑๕               | ๓๓  | ๕       | ๑๐   | ๓๓         | ๓.๕๒      | ๑.๑๒๑  | มาก      |
| รวมขั้นตอนการมีส่วนร่วมต่อโครงการฯในระดับ                                     |                  |     |         |      |            | ๓.๕๕      | .๙๖๓   | มาก      |
| ๓.๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน ขณะนี้อยู่ในระดับใด                              | ๑๖               | ๒๓  | ๕       | ๑๐   | ๕๒         | ๓.๓๔      | ๑.๑๒๑  | ปานกลาง  |
| ๓.๔) ท่านคิดว่าประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญในการทำปุ๋ยอินทรีย์มากหรือน้อยเพียงใด | ๒๒               | ๒๓  | ๑๔      | ๘    | ๒๙         | ๓.๔๑      | ๑.๒๐๓  | มาก      |

ตารางที่ ๓.๔ (ข้อที่ ๓.๑ ๓.๓) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในโครงการฯ (ทำปุ๋ยอินทรีย์) ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะคิดว่าเป็นโครงการที่ดี ใส่ใจ รักและตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน ๕๓ คน (ร้อยละ ๕๑.๔๑) รองลงมา เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน จำนวน ๒๙ คน (ร้อยละ ๒๒.๖๕) และน้อยที่สุด ได้รับคำตอบแทน จำนวน ๑ คน (ร้อยละ ๑)

สาเหตุหลักที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯเนื่องจากไม่มีเวลาว่างจำนวน ๕๖ คน (ร้อยละ ๔๒.๓๕) และไม่ทราบข่าว จำนวน ๕๓ คน (ร้อยละ ๔๐.๘๖) ตามลำดับ และน้อยที่สุด คือประเด็นด้านคำตอบแทน จำนวน ๒ คน (ร้อยละ ๑.๕๓)

การเข้าร่วมโครงการฯของสมาชิกในครอบครัวนอกจากผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว พบว่า คำตอบส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการฯจำนวน ๓๙ คน (ร้อยละ ๓๙) รองลงมา มีสมาชิกในครอบครัว ๑ คนที่เข้าร่วมโครงการฯจำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๗.๔ การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนบ้านเป่าวิทยาคาร

| ข้อคำถาม                                                                                    | จำนวน(๓=๑๐๐ ร้อย) | ร้อยละ |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------|
| ๓.๑ ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการฯ(ทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะเหตุใด           |                   |        |
| ๑. มีเพื่อนบ้านชักชวน                                                                       | ๑๕                | ๑๑.๗๖  |
| ๒. ใส่ใจ รักและตระหนักถึงความสำคัญ<br>ด้านสิ่งแวดล้อม                                       | ๕๓                | ๔๑.๕๑  |
| ๓. มีความสมัครใจ / มีเวลาว่าง                                                               | ๑๗                | ๑๓.๒๙  |
| ๔. ได้รับคำตอบแทน                                                                           | ๑                 | ๐.๗๘   |
| ๕. มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของ<br>โรงเรียน                                                 | ๒๙                | ๒๒.๖๕  |
| ๖. ไม่เข้าร่วมโครงการ                                                                       | ๑๓                | ๑๐.๑๕  |
| ๓.๒ สาเหตุที่ท่านไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการฯ(ปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะเหตุใด |                   |        |
| ๑. ไม่มีเวลาว่าง                                                                            | ๕๖                | ๔๒.๗๖  |
| ๒. ไม่ทราบข่าว                                                                              | ๕๓                | ๔๐.๕๖  |
| ๓. สุขภาพไม่อำนวย                                                                           | ๕                 | ๓.๘๖   |
| ๔. ไม่มีคำตอบแทน                                                                            | ๒                 | ๑.๕๓   |
| ๕. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของ<br>โรงเรียน                                              | ๑๑                | ๘.๔๐   |
| ๖. ไม่เข้าร่วมโครงการ                                                                       | ๕                 | ๓.๐๕   |
| ๓.๓ นอกจากตัวท่านแล้วมีสมาชิกในครอบครัวของท่านอีกกี่คนที่เข้าร่วมโครงการฯ                   |                   |        |
| ไม่มี                                                                                       | ๓๙                | ๓๐     |
| ๑ คน                                                                                        | ๑๙                | ๑๕     |
| ๒ คน                                                                                        | ๑๘                | ๑๔     |
| ๓ คน                                                                                        | ๘                 | ๖      |
| ๔ คน                                                                                        | ๑๒                | ๙      |
| มากกว่า ๔ คน                                                                                | ๔                 | ๓      |

๗.๑.๓.๑ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการเครือข่ายโรงเรียน  
ต้นแบบฯ ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอว่าฐานเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ใกล้ชุมชนควรมีการจัดสถานที่ศึกษาเรียนรู้  
เช่น ในการศึกษาฐานความรู้มหาวิทยาลัย แนะนำความรู้ และประโยชน์การทำปุ๋ยอินทรีย์ให้กับชุมชน สนับสนุน  
เงินทุน จัดทำโปสเตอร์โฆษณา เว็บไซต์หรือจัดกิจกรรม เช่น การเยี่ยมโบสถ์ควรคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบที่  
สามารถทำได้จริง จะต้องจัดกิจกรรมให้เห็นผลงานจริงๆ

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

๗.๑.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ (เพื่อความยั่งยืน) ที่มีต่อโครงการฯ

อยากให้ทางมหาวิทยาลัยแม่โจ้สานต่อโครงการฯ จัดอบรมให้กับชาวบ้านเรื่อยๆ ที่งานที่จะเผยแพร่ความรู้ควรมีความเข้มแข็ง มีการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง จัดเอกสารแนะนำขั้นตอนการทำอย่างละเอียด ปลูกจิตสำนึกให้กับครู นักเรียน ตลอดจนผู้อำนวยการโรงเรียน และเทศบาลต้องให้การสนับสนุน

๗.๑.๓.๓ ปัญหาทางด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของชุมชนในปัจจุบัน (ตารางที่ ๗.๕) พบว่า ชุมชนมีปัญหาด้านฝุ่นละออง (จำนวน ๖๓ คน) รองลงมา ได้แก่ ปัญหาอากาศเสีย และปัญหาขยะมูลฝอย (จำนวน ๔๘ คน) และที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดของชุมชน คือปัญหามลพิษทางเสียง (จำนวน ๒ คน)

ตารางที่ ๗.๕ ปัญหาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของชุมชนโดยรอบ

โรงเรียนบ้านแก้ววิทยาคารในปัจจุบัน

| ข้อคำถาม                          | จำนวน<br>(n=๑๐๐ ราย) | อันดับที่ ๑ | อันดับที่ ๒ | อันดับที่ ๓ |
|-----------------------------------|----------------------|-------------|-------------|-------------|
| ๑.ปัญหาฝุ่นละออง                  | ๔๘                   | ๓๕( ๓๒.๕%)  | ๑๐(๒๐.๔๓)   | ๓(๖.๒๖)     |
| ๒.ปัญหาน้ำเน่าเสีย                | ๓๐                   | ๕(๑๖.๖๗)    | ๑๙(๖๓.๓๓)   | ๖(๒๐.๐๐)    |
| ๓.ปัญหาขาดแคลนน้ำ                 | ๘                    | ๐(๐)        | ๒(๒๕.๐๐)    | ๖(๗๕.๐๐)    |
| ๔. ปัญหาอากาศเสีย                 | ๔๘                   | ๑๙(๓๙.๕๘)   | ๑๕(๓๑.๒๕)   | ๑๔(๒๙.๑๗)   |
| ๕.ปัญหาฝุ่นละออง                  | ๖๓                   | ๒๓(๓๖.๕๑)   | ๒๙(๔๖.๐๓)   | ๑๑(๑๗.๔๖)   |
| ๖.ปัญหาอาชญากรรม                  | ๑๑                   | ๑(๙.๐๙)     | ๑(๙.๐๙)     | ๙(๘๑.๘๒)    |
| ๗. ปัญหาเศษพืชของเหลือจากการเกษตร | ๒๗                   | ๙(๓๓.๓๓)    | ๖(๒๒.๒๒)    | ๑๒(๔๔.๔๔)   |
| ๘.ปัญหาด้านทัศนียภาพ              | ๒๑                   | ๐(๐)        | ๕(๒๓.๘๑)    | ๑๖(๗๖.๑๙)   |
| ๙.ปัญหากลิ่นเหม็น                 | ๒๙                   | ๔(๑๓.๗๙)    | ๙(๓๑.๐๓)    | ๑๖(๕๕.๑๗)   |
| ๑๐. มลพิษทางเสียง                 | ๒                    | ๐(๐)        | ๑(๕๐.๐๐)    | ๑(๕๐.๐๐)    |

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึง ค่าร้อยละของแต่ละอันดับ

๗.๑.๔ ส่วนที่ ๔: ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ

ตารางที่ ๗.๖ (ข้อที่ ๔.๑-๔.๑๐) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ เรียงลำดับจากมากถึงน้อย ๓ อันดับแรก คือ ๑) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ๒) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำโครงการฯ และ ๓) ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯได้ เช่น ติดธุระ ไม่สบาย ขาดสภาพ ฯลฯ ตามลำดับ

ตารางที่ ๗.๖ ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนบ้านป่าวิทยาคาร

| ปัญหาและอุปสรรค                                                                                                                       | ทัศนคติ |        |          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|----------|
|                                                                                                                                       | ใช่     | ไม่ใช่ | ไม่แน่ใจ |
| ๔.๑) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ                                                                                    | ๕๘      | ๒๘     | ๑๔       |
| ๔.๒) ประชาชนไม่ให้ความสนใจโครงการฯในชุมชน เพราะผู้นำชุมชนไม่สร้างแรงจูงใจ                                                             | ๓๙      | ๔๓     | ๑๘       |
| ๔.๓) ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯได้ เช่น ดิถีธูระ, ไม่สบาย, ชราภาพ , ฯลฯ                                                  | ๔๙      | ๒๕     | ๒๖       |
| ๔.๔) ประชาชนขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการฯที่ชุมชนจัดขึ้นได้                                                   | ๔๒      | ๓๑     | ๒๗       |
| ๔.๕) ประชาชนไม่มีอำนาจในการจัดทำโครงการฯในระดับชุมชน                                                                                  | ๔๐      | ๓๓     | ๒๗       |
| ๔.๖) การจัดทำโครงการฯไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองจะต้องร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้                                                 | ๔๓      | ๓๕     | ๑๙       |
| ๔.๗) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำโครงการฯ                                                                      | ๔๒      | ๒๓     | ๒๑       |
| ๔.๘) โครงการหรือกิจกรรมที่พร้อมเรียนรู้(การทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่มีอยู่ในชุมชนพอเพียงแล้วไม่ควรส่งเสริมหรือจัดทำโครงการฯลักษณะดังกล่าวอีก | ๓๐      | ๕๐     | ๒๐       |
| ๔.๙) การจัดทำโครงการฯดังกล่าวไม่ได้ช่วยในการลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหรือแก้ปัญหาปัญหาพฤติกรรมการใช้ปุ๋ยเคมีของคนในชุมชนได้              | ๒๘      | ๕๐     | ๒๒       |
| ๔.๑๐) การให้ความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ๆจะทำกิจกรรมของส่วนรวมมีน้อย                                                                | ๔๓      | ๒๙     | ๒๘       |

๗.๑.๔.๑ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ (เพื่อลดปัญหาและอุปสรรค) ต่อโครงการฯ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) ฐานการเรียนรู้ตลอดหน่วยงานในระดับท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างกว้างขวาง (บอกถึงผลได้และผลเสียของโครงการฯ) ให้คนในท้องถิ่นได้ทราบถึงรายละเอียด

๒) ฐานการเรียนรู้ ควรทำแผ่นพับแนะนำวิธีการ เพื่อเผยแพร่ให้กับชุมชน

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

๓) ควรมีการจัดอบรม เพื่อปลูกจิตสำนึก/ตลอดจนรณรงค์ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญและเปลี่ยนพฤติกรรมมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยเคมีในพื้นที่)

๔) การส่งเสริม หรือจัดทำโครงการด้านการทำปุ๋ยอินทรีย์ ควรมุ่งไปยังกลุ่มเป้าหมายที่ทำการเกษตร เพื่อขยายผลไปยังกลุ่มอื่นๆ ในชุมชนต่อไป

## ๗.๒ โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

### ๗.๒.๑ ส่วนที่ ๑: ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของชุมชนโดยรอบ“โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม”

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน ๑๐๐ คน แบ่งเป็นเพศหญิงจำนวน ๕๕ คน ชายจำนวน ๔๕ คน ส่วนใหญ่จัดอยู่ในช่วงอายุ ๕๐-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕ รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ ๔๐-๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๒ ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษาจำนวน ๔๕ คน (คิดเป็นร้อยละ ๔๕) รองลงมามีการศึกษายู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน ๑๗ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๗) สถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสจำนวน ๔๔ คน (คิดเป็นร้อยละ ๔๔) รองลงมามีสถานะภาพโสดจำนวน ๑๒ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๒) ด้านอาชีพผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่หากจำแนกกลุ่มตามกลุ่มอาชีพแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่มอาชีพเรียงตามลำดับ คือ **กลุ่มที่ ๑** ภาคการเกษตร(ทำนา ทำไร่ รับจ้างภาคเกษตร สวนผลไม้ สวนผัก) คิดเป็นร้อยละ ๖๕ **กลุ่มที่ ๒** อื่นๆ (แม่บ้าน ธุรกิจส่วนตัว พนักงานราชการ นักเรียน อยู่ซ่อมรถ ประมง) คิดเป็นร้อยละ ๑๓ **กลุ่มที่ ๓**ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ ๑๑ **กลุ่มที่ ๔** รับราชการ คิดเป็นร้อยละ ๙ และ **กลุ่มที่ ๕** รับจ้างนอกภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๒ ซึ่งรวมไปถึงอาชีพรองของคนในชุมชนก็มีแนวโน้มที่คล้ายกับอาชีพหลัก ทั้งนี้ในส่วนของรายได้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๖๓ คน (คิดเป็นร้อยละ ๖๓) รองลงมามีรายได้ประมาณ ๕,๐๐๑ - ๗,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๑๕ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๕) (รายละเอียดในตารางที่ ๗.๗)

ตารางที่ ๗.๗ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา  
สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียน ดอยเต่าวิทยาคม

| ข้อมูลทั่วไป | จำนวน (n= |        |
|--------------|-----------|--------|
|              | ๑๐๐ ราย)  | ร้อยละ |
| <b>๑.เพศ</b> |           |        |
| ชาย          | ๔๕        | ๔๕     |
| หญิง         | ๕๕        | ๕๕     |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๓ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา  
สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม (ต่อ)

| ข้อมูลทั่วไป                 | จำนวน (n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|------------------------------|-------------------|--------|
| <b>๒. อายุ</b>               |                   |        |
| ต่ำกว่า ๒๐ ปี                | ๓                 | ๓      |
| ๒๐ - ๒๙ ปี                   | ๘                 | ๘      |
| ๓๐ - ๓๙ ปี                   | ๑๘                | ๑๘     |
| ๔๐ - ๔๙ ปี                   | ๒๒                | ๒๒     |
| ๕๐ - ๕๙ ปี                   | ๒๙                | ๒๙     |
| ๕๙ ปีขึ้นไป                  | ๒๐                | ๒๐     |
| <b>๓. ระดับการศึกษา</b>      |                   |        |
| ไม่ได้ศึกษา                  | ๙                 | ๙      |
| ไม่ได้อ่าน                   | ๔๙                | ๔๙     |
| ประถมศึกษาตอนต้น             | ๑๓                | ๑๓     |
| มัธยมศึกษาตอนต้น             | ๑๓                | ๑๓     |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย            | ๖                 | ๖      |
| ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา      | ๖                 | ๖      |
| ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี |                   |        |
| <b>๔. สถานภาพ</b>            |                   |        |
| โสด                          | ๑๒                | ๑๒     |
| สมรส                         | ๘๘                | ๘๘     |
| แยกทางกัน                    | ๑                 | ๑      |
| หม้าย                        | ๒                 | ๒      |
| อื่นๆ                        | ๑                 | ๑      |
| <b>๕. อาชีพหลัก</b>          |                   |        |
| ทำไร่                        | ๓๔                | ๓๔     |
| ทำนา                         | ๑                 | ๑      |
| ทำสวนผัก                     | ๔                 | ๔      |
| ทำสวนผลไม้                   | ๑๓                | ๑๓     |
| รับจ้างในภาคการเกษตร         | ๙                 | ๙      |
| รับจ้างนอกภาคการเกษตร        | ๒                 | ๒      |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๗ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา  
สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน ของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม (ต่อ)

| ข้อมูลทั่วไป            | จำนวน (n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ     |
|-------------------------|-------------------|------------|
| รับราชการ               | ๙                 | ๙          |
| ค้าขาย                  | ๑๑                | ๑๑         |
| อื่นๆ                   | ๑๓                | ๑๓         |
| <b>๖. อาชีพรอง</b>      |                   |            |
| ทำไร่                   | ๕                 | ๕          |
| ทำนา                    | ๕                 | ๕          |
| ทำสวนผัก                | ๕                 | ๕          |
| ทำสวนผลไม้              | ๑๕                | ๑๕         |
| รับจ้างในภาคการเกษตร    | ๑๘                | ๑๘         |
| รับจ้างนอกภาคการเกษตร   | ๗                 | ๗          |
| เลี้ยงสัตว์             | ๓                 | ๓          |
| รับราชการ               | ๐                 | ๐          |
| ค้าขาย                  | ๑๔                | ๑๔         |
| อื่นๆ                   | ๒๙                | ๒๙         |
| <b>๗. รายได้</b>        |                   |            |
| ต่ำกว่า ๕,๐๐๐           | ๖๓                | ๖๓         |
| ประมาณ ๕,๐๐๑-๗,๐๐๐ บาท  | ๑๕                | ๑๕         |
| ประมาณ ๗,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท  | ๗                 | ๗          |
| ประมาณ ๙,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท | ๔                 | ๔          |
| มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท      | ๑๑                | ๑๑         |
| <b>รวม</b>              | <b>๑๐๐</b>        | <b>๑๐๐</b> |

๗.๒.๒ ส่วนที่ ๒: ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปฎิอินทรีย์  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ

๗.๒.๒.๑ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปฎิอินทรีย์

ตารางที่ ๗.๘ (ข้อที่ ๑.๑-๑.๘) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ  
ระบบเกษตรอินทรีย์/ปฎิอินทรีย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๔๗$ ) เมื่อพิจารณาระดับความรู้  
ความเข้าใจ เป็นรายด้านจากมากที่สุด ๒ อันดับแรกและน้อยที่สุดเรียงตามลำดับ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม  
เห็นว่า ปฎิอินทรีย์เป็นปุ๋ยที่ได้จากซากพืชและซากสัตว์ซึ่งผ่านกระบวนการย่อยสลายทางชีวภาพ อยู่ในระดับ

ปานกลาง ( $\bar{x} = 2.54$ ) รองลงมาได้แก่ การเกษตรแบบอินทรีย์ เป็นระบบการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต และการเกษตรแบบอินทรีย์ไม่มีผลกระทบต่อระบบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 2.32$ ) และผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจน้อยที่สุด คือประเด็นด้านมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ปุ๋ยอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ โดยน้ำหนัก อยู่ในระดับน้อยที่สุด ( $\bar{x} = 0.54$ ) ตามลำดับ

และสำหรับ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการ ตารางที่ ๗.๘ (ข้อที่ ๒.๑-๒.๕) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 2.56$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า โครงการมีส่วนในการลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ลดการเผาทำลายเศษพืช/เศษใบไม้ในระดับชุมชนได้ อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 2.34$ ) รองลงมาได้แก่ โครงการมีส่วนในการสร้างความตระหนักด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับคนในชุมชนมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 2.37/37$ ) และน้อยที่สุดคือ โครงการได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ(การทำปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่กลับกอง โดยวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ ๑) จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อยู่ในระดับน้อย ( $\bar{x} = 2.12$ )

ตารางที่ ๗.๘ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์และโครงการของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

| ประเด็น                                                                                                              | ระดับความรู้ความเข้าใจ |     |        |      |        | $\bar{X}$ | S.D.   | ความหมาย |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-----|--------|------|--------|-----------|--------|----------|
|                                                                                                                      | มาก                    | ปาน | น้อย   | น้อย | ไม่รู้ |           |        |          |
|                                                                                                                      | กลาง                   |     | ที่สุด |      |        |           |        |          |
| ๑) ระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์                                                                                    |                        |     |        |      |        |           |        |          |
| ๑.๑) ระบบการเกษตรแบบอินทรีย์เป็นการผลิตที่ให้ความสำคัญกับความสมดุลและความยั่งยืนต่อระบบนิเวศน์                       | ๓๐                     | ๔๔  | ๐      | ๐    | ๒๖     | ๒.๕๒      | .๓/๕๑  | ปานกลาง  |
| ๑.๒) การเกษตรแบบอินทรีย์ เป็นระบบการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต                                             | ๓๐                     | ๔๖  | ๕      | ๐    | ๑๙     | ๒.๓/๒     | .๔๓๕   | ปานกลาง  |
| ๑.๓) การเกษตรแบบอินทรีย์ไม่มีผลกระทบต่อระบบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                                            | ๒๓/                    | ๔๓  | ๒      | ๐    | ๑๘     | ๒.๓/๒     | .๓/๓๐  | ปานกลาง  |
| ๑.๔) ปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยที่ได้จากซากพืชและซากสัตว์ซึ่งผ่านกระบวนการย่อยสลายทางชีวภาพ                                | ๔๕                     | ๔๑  | ๐      | ๐    | ๑๕     | ๒.๙๙      | .๓/๑๕  | ปานกลาง  |
| ๑.๕) ปุ๋ยอินทรีย์มีอินทรีย์วัตถุซึ่งมีธาตุอาหารรองและจุลินทรีย์ที่จำเป็นต่อจุลินทรีย์ดินและพืช ในขณะที่ปุ๋ยเคมีไม่มี | ๒๓                     | ๔๐  | ๕      | ๐    | ๓๓     | ๒.๒๑      | .๔๘๓   | น้อย     |
| ๑.๖)การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ดินมีสภาพเป็นกลาง ในขณะที่การใช้ปุ๋ยเคมียาวนานทำให้ดินมีสภาพเป็นกรด                       | ๒๔                     | ๔๑  | ๖      | ๐    | ๒๕     | ๒.๕๐      | .๔๓/๓/ | ปานกลาง  |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”  
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๘ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์และโครงการของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม (ต่อ)

| ประเด็น                                                                                                                                | ระดับความรู้ความเข้าใจ |         |      |            |        | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------|------|------------|--------|-----------|-------|------------|
|                                                                                                                                        | มาก                    | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด | ไม่รู้ |           |       |            |
| ๑.๓) การใช้ปุ๋ยเคมีในระยะเวลายาวนานจะส่งผลให้พืชมีลักษณะแคระแกรน                                                                       | ๒๘                     | ๓๕      | ๑๖   | ๑          | ๒๐     | ๒.๖๑      | ๑.๐๓๒ | ปานกลาง    |
| ๑.๔) ตามมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ของกรมวิชาการ เกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ปุ๋ยอินทรีย์ต้องมีอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ โดยน้ำหนัก        | ๙                      | ๑๘      | ๑    | ๐          | ๓/๓    | ๐.๙๑      | .๖๕๗  | น้อยที่สุด |
| รวมด้านระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์                                                                                                  |                        |         |      |            |        | ๒.๔๗      | .๕๖๗  | น้อย       |
| ๒.๑) โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษา มีฐานการเรียนรู้ด้านการทำปุ๋ย อินทรีย์ รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาดูงานของคนในชุมชน              | ๒๙                     | ๔๐      | ๐    | ๑          | ๓๐     | ๒.๓๘      | .๘๒๘  | น้อย       |
| ๒.๒) โครงการได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ(การทำปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่กลับกอง โดยวิธีที่วิศวกรรมแม่โจ้ ๑) จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ | ๒๗                     | ๓๕      | ๐    | ๑          | ๓๘     | ๒.๑๒      | .๘๕๓  | น้อย       |
| ๒.๓) หากโรงเรียนสามารถทำการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ประสบผลสำเร็จ จะสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ได้ดีกว่าหน่วยงานอื่นๆที่มีในชุมชน               | ๒๙                     | ๔๖      | ๒    | ๑          | ๒/๒    | ๒.๖๒      | .๘๒๙  | น้อย       |
| ๒.๔) โครงการมีส่วนในการลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ลดการเผาทำลายเศษพืช/เศษใบไม้ในระดับชุมชนได้                               | ๓๖                     | ๓๙      | ๖    | ๐          | ๑๙     | ๒.๗๘      | .๘๙๒  | ปานกลาง    |
| ๒.๕) โครงการมีส่วนในการสร้างความตระหนักด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับคนในชุมชนมากขึ้น                                        | ๓๙                     | ๔๕      | ๒    | ๐          | ๑๙     | ๒.๗๗      | .๗๗๑  | ปานกลาง    |
| รวมด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์                                                          |                        |         |      |            |        | ๒.๕๖      | .๖๖๙  | ปานกลาง    |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”  
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

## ๗.๒.๒.๒ ทักษะคิดเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปฏฺยอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ

ตารางที่ ๗.๙ (ข้อที่๑.๑-๑.๗) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะคิด เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๔.๐๗$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า คุณภาพและความปลอดภัยของผักและผลไม้มีความสำคัญมาก อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๓๒$ ) รองลงมา คิดว่าอาหารที่บริโภคส่วนมากมีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ (ไม่ปลอดภัย) อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๒๓$ ) และน้อยที่สุด อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่นแต่อย่างใดอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๖๓$ )

ทักษะคิด เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ (ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ตารางที่ ๗.๙ (ข้อที่๒.๑-๒.๑๕) พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๒๘$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า รู้สึกเสียใจเมื่อเห็นสิ่งแวดล้อมถูกทำลายอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๔๕$ ) รองลงมา เห็นว่าการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นประโยชน์ต่อทุกคนอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๔๓$ ) และน้อยที่สุด คิดว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๔.๐๘$ )

ทักษะคิด การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ (ด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปฏฺยอินทรีย์) ตารางที่ ๗.๙ (ข้อที่๓.๑-๓.๕) พบว่า ส่วนใหญ่ในภาพรวมคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในโครงการฯ ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๕๗$ ) และในแต่ละส่วนของขั้นตอนการมีส่วนร่วมต่อโครงการฯ ส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๗๗$ ) โดยขั้นตอนที่มีส่วนร่วมมากถึงน้อยเรียงตามลำดับ ๓ อันดับแรก คือ ขั้นการริเริ่มโครงการฯ การวางแผน และการติดตามประเมินผลโครงการฯ และในขณะเดียวกันก็คิดว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ขณะนี้อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๗๗$ ) และประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการทำปฏฺยอินทรีย์ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๓.๐๘$ )

ตารางที่ ๗.๙ ทักษะคิด การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์

ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมและโครงการฯของชุมชนโดยรอบ โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

| ประเด็น                                                    | ระดับความคิดเห็น |     |      |      |        | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย  |
|------------------------------------------------------------|------------------|-----|------|------|--------|-----------|-------|-----------|
|                                                            | มาก              | มาก | ปาน  | น้อย | น้อย   |           |       |           |
|                                                            | ที่สุด           |     | กลาง |      | ที่สุด |           |       |           |
| <hr/>                                                      |                  |     |      |      |        |           |       |           |
| ๑) ด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์                |                  |     |      |      |        |           |       |           |
| ๑.๑) ตลาดและร้านค้าควรให้ความสำคัญกับสินค้าอินทรีย์มากขึ้น | ๔.๓              | ๒.๖ | ๑.๔  | ๔    | ๓      | ๔.๒๒      | ๑.๐๓๑ | มากที่สุด |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปฏฺยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๙ ทศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการของชุมชนโดยรอบโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม(ต่อ)

| ประเด็น                                                                           | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | $\bar{X}$   | S.D.        | ความหมาย   |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-------------|-------------|------------|
|                                                                                   | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |             |             |            |
| ๑.๒) อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่นแต่อย่างใด                                | ๒๔               | ๓๓  | ๒๔      | ๘    | ๓          | ๓.๖๓        | ๑.๑๔๓       | มาก        |
| ๑.๓) สินค้าอินทรีย์เป็นที่ต้องการของท้องตลาด                                      | ๓๓               | ๓๔  | ๒๔      | ๑    | ๓          | ๓.๙๘        | .๙๔๓        | มาก        |
| ๑.๔) การผลิตอาหารอินทรีย์มีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าการผลิตอาหารในเชิงพาณิชย์ | ๓๓               | ๓๔  | ๑๔      | ๙    | ๔          | ๓.๙๓        | ๑.๑๑๖       | มาก        |
| ๑.๕) ท่านมีความมั่นใจหรือเชื่อมั่นในอาหารที่ผลิตจากระบบเกษตรอินทรีย์              | ๔๓               | ๓๐  | ๒๐      | ๑    | ๒          | ๔.๑๙        | .๙๓๙        | มาก        |
| ๑.๖) ท่านคิดว่าคุณภาพและความปลอดภัยของผักและผลไม้มีความสำคัญมาก                   | ๔๔               | ๓๔  | ๔       | ๖    | ๒          | ๔.๓๒        | .๙๕๒        | มากที่สุด  |
| ๑.๗) ท่านคิดว่าอาหารที่ท่านบริโภคส่วนมากมีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ (ไม่ปลอดภัย) | ๕๐               | ๒๙  | ๑๖      | ๔    | ๑          | ๔.๒๓        | .๙๓๐        | มากที่สุด  |
| <b>รวมด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์</b>                                |                  |     |         |      |            | <b>๔.๐๓</b> | <b>.๖๘๙</b> | <b>มาก</b> |
| ๒.๑) มลพิษทุกชนิดที่เกิดขึ้นล้วนเป็นอันตรายต่อสรรพสิ่งบนโลก                       | ๕๓               | ๓๑  | ๕       | ๑    | ๑๐         | ๔.๓๐        | .๙๑๖        | มากที่สุด  |
| ๒.๒) ผลกระทบจากมลพิษที่เกิดขึ้นอาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของท่านมากกว่าที่ท่านคิด      | ๕๒               | ๓๒  | ๔       | ๑    | ๑๑         | ๔.๓๐        | .๘๙๓        | มากที่สุด  |
| ๒.๓) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น          | ๕๓               | ๓๔  | ๓       | ๒    | ๔          | ๔.๔๑        | .๘๖๖        | มากที่สุด  |
| ๒.๔) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นประโยชน์ต่อทุกคน              | ๕๓               | ๓๔  | ๕       | ๐    | ๔          | ๔.๔๓        | .๗๙๕        | มากที่สุด  |
| ๒.๕) เราจะต้องช่วยกันในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ทุกชนิดไม่ให้สูญพันธุ์               | ๕๓               | ๓๓  | ๑       | ๑    | ๑๒         | ๔.๓๖        | .๘๑๑        | มากที่สุด  |
| ๒.๖) ท่านยอมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อลดปัญหามลพิษ                            | ๔๑               | ๓๖  | ๖       | ๒    | ๑๕         | ๔.๐๘        | .๙๙๒        | มาก        |
| ๒.๗) ท่านรู้สึกเสียใจเมื่อเห็นสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย                                 | ๖๕               | ๒๓  | ๖       | ๑    | ๕          | ๔.๕๕        | .๙๑๔        | มากที่สุด  |
| ๒.๘) สิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถทดแทนได้ ควรได้รับการปกป้อง                           | ๔๖               | ๓๖  | ๑       | ๒    | ๑๕         | ๔.๒๓        | .๘๘๖        | มากที่สุด  |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่"

. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๙ ที่คนคิด การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอันตราย

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการของชุมชนโดยรอบโรงเรียนโดยตัววิเทศ(ต่อ)

| ประเด็น                                                                                                   | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | X̄   | S.D.   | ความหมาย  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|------|--------|-----------|
|                                                                                                           | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |      |        |           |
| ๒.๙) เหตุผลสำคัญอย่างหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือการปกป้องพื้นที่ป่า                                  | ๔๗               | ๓๕  | ๑       | ๐    | ๑๗         | ๔.๒๘ | .๗๘๐   | มากที่สุด |
| ๒.๑๐) พืชและสัตว์ป่ามีสิทธิที่จะดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้เช่นเดียวกับมนุษย์                                | ๕๑               | ๓๑  | ๓       | ๒    | ๑๓         | ๔.๒๖ | .๙๓๙   | มากที่สุด |
| ๒.๑๑) ระบบนิเวศควรได้รับสิทธิในการคุ้มครองจากการกระทำของมนุษย์                                            | ๕๕               | ๔๓  | ๒       | ๐    | ๑๑         | ๔.๒๙ | .๗๔๓   | มากที่สุด |
| ๒.๑๒) ท่านคิดว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                   | ๕๕               | ๓๐  | ๘       | ๑    | ๑๗         | ๔.๐๘ | ๑.๐๑๒  | มาก       |
| ๒.๑๓) ท่านคิดว่าในอนาคตอันใกล้นี้ พืชและสัตว์บางชนิดอาจจะสูญพันธุ์ได้                                     | ๔๙               | ๓๗  | ๓       | ๑    | ๑๐         | ๔.๓๐ | .๘๕๓   | มากที่สุด |
| ๒.๑๔) พืชและสัตว์ในท้องถิ่นอาจถูกคุกคามจากการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปที่ละเล็กละน้อย | ๔๘               | ๓๘  | ๖       | ๑    | ๗          | ๔.๒๖ | .๙๐๖   | มากที่สุด |
| ๒.๑๕) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าชุมชนของท่านควรมีสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน       | ๔๖               | ๓๙  | ๑       | ๕    | ๙          | ๔.๒๐ | ๑.๐๐๕  | มาก       |
| รวมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                                                                     |                  |     |         |      |            | ๔.๒๘ | ๖.๑๖   | มากที่สุด |
| ๓) ด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์                              |                  |     |         |      |            |      |        |           |
| ๓.๑) ท่านคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในโครงการในระดับใด                                                     | ๓๒               | ๒๖  | ๗       | ๑๘   | ๑๗         | ๓.๕๓ | ๑.๕๖๐  | มาก       |
| ๓.๒) ท่านคิดว่าขั้นตอนต่อไปนี้ที่ท่านมีส่วนร่วมต่โครงการอยู่ในระดับใด                                     |                  |     |         |      |            |      |        |           |
| ๓.๒.๑) การริเริ่มโครงการ                                                                                  | ๒๑               | ๒๒  | ๙       | ๓๗   | ๑๑         | ๒.๘๑ | ๑.๖๑๙  | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๒) การวางแผนโครงการ                                                                                   | ๒๑               | ๒๒  | ๘       | ๓๘   | ๑๑         | ๒.๘๐ | ๑.๖๒๗  | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๓) การทำประชาพิจารณ์/ประชาสัมพันธุ์โครงการ                                                            | ๑๖               | ๒๕  | ๗       | ๔๐   | ๑๒         | ๒.๗๐ | ๑.๕๘๐  | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๔) การบริหารจัดการโครงการ                                                                             | ๑๓               | ๓๐  | ๕       | ๔๓   | ๙          | ๒.๖๕ | ๑.๕๓/๙ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๕) การติดตามและประเมินผล                                                                              | ๒๐               | ๒๑  | ๖       | ๔๑   | ๑๒         | ๒.๗๓ | ๑.๖๓๒  | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๖) การจัดสรรผลประโยชน์                                                                                | ๑๙               | ๑๙  | ๗       | ๔๐   | ๑๕         | ๒.๗๐ | ๑.๕๙/๙ | ปานกลาง   |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๙ ทศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการของชุมชนโดยรอบโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม(ต่อ)

ระดับความคิดเห็น

| ประเด็น                                                                           | มาก<br>ที่สุด | มาก | ปาน<br>กลาง | น้อย | น้อย<br>ที่สุด | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย |
|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------|-----|-------------|------|----------------|-----------|-------|----------|
| รวมขั้นตอนการมีส่วนร่วมต่อโครงการในแต่<br>ระดับ                                   |               |     |             |      |                | ๒.๓/๓     | ๑.๕๒๓ | ปานกลาง  |
| ๓.๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน ขณะนี้อยู่ใน<br>ระดับใด                              | ๑๕            | ๒๐  | ๑๕          | ๒๘   | ๒๓             | ๒.๓/๓     | ๑.๔๑๓ | ปานกลาง  |
| ๓.๔) ท่านคิดว่าประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญใน<br>การทำปุ๋ยอินทรีย์มากหรือน้อยเพียงใด | ๑๘            | ๒๕  | ๑๖          | ๑๘   | ๒๕             | ๓.๐๘      | ๑.๓๖๑ | ปานกลาง  |

๓.๒.๓ ส่วนที่ ๓: การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน

ตารางที่ ๓.๑๐ (๓.๑-๓.๓) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในโครงการ (ทำปุ๋ยอินทรีย์) ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียน จำนวน ๓๔ คน (ร้อยละ ๒๙.๓๑) รองลงมา เนื่องจากมีการใส่ใจ รักและตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓๐ คน (ร้อยละ ๒๕.๘๖) และน้อยที่สุด ได้รับคำตอบแทน จำนวน ๒ คน (ร้อยละ ๑.๗๓)

สาเหตุหลักที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากไม่ทราบข่าว จำนวน ๔๗ คน (ร้อยละ ๓๙.๐๑) และไม่มีเวลาว่าง จำนวน ๔๔ คน (ร้อยละ ๓๘.๖๖) ตามลำดับ และน้อยที่สุด คือประเด็นด้านค่าตอบแทน จำนวน ๑ คน (ร้อยละ ๐.๘๔)

การเข้าร่วมโครงการ ของสมาชิกในครอบครัวนอกจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า คำตอบส่วนใหญ่ ไม่มีสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๘ คน (ร้อยละ ๕๘) รองลงมา มีสมาชิกในครอบครัว ๑ คนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๘ คน (ร้อยละ ๑๘) ตามลำดับ

ตารางที่ ๓.๑๐ การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืนของชุมชน  
โดยรอบโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

| ข้อความถาม                                                                       | จำนวน(n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|----------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
| ๓.๑ ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ(ทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะเหตุใด |                  |        |
| ๑. มีเพื่อนบ้านชักชวน                                                            | ๒๕               | ๒๕.๕๕  |
| ๒. ใส่ใจ รักและตระหนักถึงความสำคัญ<br>ด้านสิ่งแวดล้อม                            | ๓๐               | ๒๙.๘๖  |
| ๓. มีความสนใจ / มีเวลาว่าง                                                       | ๑๒               | ๑๒.๓๔  |
| ๔. ได้รับค่าตอบแทน                                                               | ๒                | ๑.๗๒   |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่"

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๑๐ การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม

| ข้อคำถาม                                                                                    | จำนวน(n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
| ๕. มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียน                                                     | ๓๔               | ๒๔.๓๑  |
| ๖. ไม่เข้าร่วมโครงการ                                                                       | ๑๓               | ๑๑.๒๑  |
| ๓.๒ สาเหตุที่ท่านไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการฯ(ปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะเหตุใด |                  |        |
| ๑. ไม่มีเวลาว่าง                                                                            | ๕๕               | ๓๔.๖๖  |
| ๒. ไม่ทราบข่าว                                                                              | ๔๓               | ๓๓.๐๑  |
| ๓. สุขภาพไม่อำนวย                                                                           | ๑๔               | ๑๑.๐๒  |
| ๔. ไม่มีค่าตอบแทน                                                                           | ๑                | ๐.๘๘   |
| ๕. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียน                                                  | ๑๕               | ๑๔.๑๓  |
| ๖. ไม่เข้าร่วมโครงการ                                                                       | ๓                | ๒.๓๖   |
| ๓.๓ นอกจากตัวท่านแล้วมีสมาชิกในครอบครัวของท่านอีกกี่คนที่เข้าร่วมโครงการฯ                   |                  |        |
| ไม่มี                                                                                       | ๕๘               | ๕๘     |
| ๑ คน                                                                                        | ๑๘               | ๑๘     |
| ๒ คน                                                                                        | ๑๓               | ๑๓     |
| ๓ คน                                                                                        | ๕                | ๕      |
| ๔ คน                                                                                        | ๔                | ๔      |
| มากกว่า ๔ คน                                                                                | ๒                | ๒      |

๗.๒.๓.๑ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบฯ ควรมีการจัดสถานที่ดูงาน แนะนำความรู้ ประโยชน์การทำปุ๋ยอินทรีย์ให้กับชุมชน สนับสนุนเงินทุน จัดทำโปสเตอร์โฆษณา เว็บไซต์หรือจัดกิจกรรมที่ให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วม

๗.๒.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ (เพื่อความยั่งยืน) ที่มีต่อโครงการฯ

อยากให้ทางมหาวิทยาลัยแม่โจ้สานต่อโครงการ จัดอบรมให้กับชาวบ้านเรื่อยๆ ทีมงานที่จะเผยแพร่ความรู้ควรมีความเข้มแข็ง มีการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง จัดเอกสารแนะนำขั้นตอนการทำอย่างละเอียด ปลุกจิตสำนึกให้กับครู นักเรียน ทางผู้อำนวยการโรงเรียน เทศบาลต้องให้การสนับสนุน

๗.๒.๓.๓ ปัญหาทางด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของชุมชนในปัจจุบัน (ตารางที่ ๗.๑๑) พบว่า ชุมชนมีปัญหาด้านมูลฝอย (จำนวน ๖๐ คน) รองลงมาได้แก่ ปัญหาอากาศเสีย (จำนวน ๔๕ คน) และที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดของชุมชน คือปัญหาอาชญากรรม (จำนวน ๑ คน)

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๑๑ ปัญหาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม  
ในปัจจุบัน

| ข้อคำถาม                          | จำนวน<br>(n=๑๐๐ ราย) | อันดับที่ ๑ | อันดับที่ ๒ | อันดับที่ ๓ |
|-----------------------------------|----------------------|-------------|-------------|-------------|
| ๑. ปัญหามูลฝอย                    | ๖๐                   | ๒๘(๔๖.๖๗)   | ๑๘(๓๐.๐๐)   | ๑๔(๒๓.๓๓)   |
| ๒. ปัญหาแม่น้ำเสีย                | ๑๔                   | ๕(๓๕.๗๑)    | ๕(๓๕.๗๑)    | ๔(๒๘.๕๘)    |
| ๓. ปัญหาขาดแคลนน้ำ                | ๓๔                   | ๑๔(๔๑.๑๘)   | ๑๑(๓๒.๓๕)   | ๙(๒๖.๔๗)    |
| ๔. ปัญหาอากาศเสีย                 | ๔๕                   | ๑๔(๓๑.๑๑)   | ๑๗(๓๗.๗๘)   | ๑๔(๓๑.๑๑)   |
| ๕. ปัญหาฝุ่นละออง                 | ๔๓                   | ๑๐(๒๓.๒๖)   | ๒๐(๔๖.๕๑)   | ๑๓(๓๐.๒๓)   |
| ๖. ปัญหาอาชญากรรม                 | ๑                    | ๐(๐)        | ๐(๐)        | ๑(๑๐๐)      |
| ๗. ปัญหาเศษพืชของเหลือจากการเกษตร | ๓๗                   | ๑๐(๒๗.๐๒)   | ๑๐(๒๗.๐๒)   | ๑๗(๔๕.๙๖)   |
| ๘. ปัญหาด้านทัศนียภาพ             | ๑๖                   | ๓(๑๘.๗๕)    | ๖(๓๗.๕๐)    | ๗(๔๓.๗๕)    |
| ๙. ปัญหากลิ่นเหม็น                | ๒๓                   | ๗(๓๐.๔๓)    | ๕(๒๑.๗๔)    | ๑๑(๔๗.๘๓)   |
| ๑๐. มลพิษทางเสียง                 | ๕                    | ๒(๕๐.๐๐)    | ๑(๒๕.๐๐)    | ๑(๒๕.๐๐)    |

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละของแต่ละอันดับ

๗.๒.๔ ส่วนที่ ๔ ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ

ตารางที่ ๗.๑๒ (ข้อที่ ๔.๑ ๔.๑๐) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ เรียงอันดับจากมากถึงน้อย ๓ อันดับแรก คือ ๑) ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ ได้ เช่น ดิดูระ ไม่สบาย ขราภาพ ฯลฯ และการจัดทำโครงการฯ ไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองจะต้องร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้ ๒) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำโครงการฯ และ ๓) การให้ความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ๆทำกิจกรรมของส่วนรวมน้อย

ตารางที่ ๗.๑๒ ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

| ปัญหาและอุปสรรค                                                                    | ทัศนคติ |        |          |
|------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|----------|
|                                                                                    | ใช่     | ไม่ใช่ | ไม่แน่ใจ |
| ๔.๑) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ                                 | ๕๘      | ๒๑     | ๒๑       |
| ๔.๒) ประชาชนไม่ให้ความสนใจโครงการฯในชุมชน เพราะผู้นำชุมชนไม่สร้างแรงจูงใจ          | ๔๑      | ๔๕     | ๑๔       |
| ๔.๓) ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯได้ เช่น ดิดูระ, ไม่สบาย, ขราภาพ , ฯลฯ | ๗๖      | ๑๓     | ๑๑       |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๑๒ ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ ของชุมชน  
โดยรอบโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม(ต่อ)

| ปัญหาและอุปสรรค                                                                                                                        | ทัศนคติ |        |          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|----------|
|                                                                                                                                        | ใช่     | ไม่ใช่ | ไม่แน่ใจ |
| ๔.๕) ประชาชนไม่มีอำนาจในการจัดทำโครงการฯ ในระดับชุมชน                                                                                  | ๕๒      | ๓๘     | ๑๐       |
| ๔.๖) การจัดทำโครงการฯ ไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองจะต้องร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้                                                 | ๓๖      | ๑๖     | ๘        |
| ๔.๗) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำโครงการฯ                                                                       | ๖๔      | ๑๑     | ๒๕       |
| ๔.๘) โครงการหรือกิจกรรมที่พร้อมเรียนรู้(การทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่มีอยู่ในชุมชนพอเพียงแล้วไม่ควรส่งเสริมหรือจัดทำโครงการฯ ลักษณะดังกล่าวอีก | ๓๓      | ๔๖     | ๑๗       |
| ๔.๙) การจัดทำโครงการฯ ดังกล่าวไม่ได้ช่วยในการลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหรือแก้ปัญหาปัญหาพฤติกรรมการใช้ปุ๋ยเคมีของคนในชุมชนได้              | ๔๕      | ๓๙     | ๑๖       |
| ๔.๑๐) การให้ความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ๆ จะทำกิจกรรมของส่วนรวมมีน้อย                                                                | ๕๙      | ๒๒     | ๑๙       |

๓.๒.๔.๑ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ (เพื่อลดปัญหาและอุปสรรค) ต่อโครงการฯ ประชาชนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

โครงการฯ ทั้งในระดับส่วนกลาง (มหาวิทยาลัยแม่โจ้) และส่วนชุมชนโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้มากกว่าปัจจุบัน เช่น การประชาสัมพันธ์ ข้อดีและข้อจำกัดของการทำปุ๋ยอินทรีย์ ตลอดจนโครงการฯ ควรทำแผนพัฒนาวิธีจัดอบรมให้แก่ชุมชน ปลุกจิตสำนึกกระตุ้นเกษตรกรให้หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้มากขึ้น โดยเฉพาะการขยายผลกับกลุ่มชุมชนที่ทำการเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่หากเป็นชุมชนเมืองนั้นประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการเกษตรในภาพรวมจึงไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากนัก

#### ปัญหาและอุปสรรคในการลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามบริเวณโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

ได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากคณะครูของโรงเรียนโดยเฉพาะท่านอาจารย์กฤษณพงษ์ ในการจัดหานักเรียนที่มีความชำนาญในพื้นที่ ตลอดจนพาคณะผู้วิจัย ทำการสัมภาษณ์ชาวบ้านในพื้นที่ ทั้งลดปัญหา เรื่องของการสื่อสารกับความไว้วางใจชาวบ้านในชุมชนทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และในภาพรวมสถานศึกษายังไม่ขยายผลโครงการฯ ในพื้นที่ของชุมชน ชาวบ้านยังไม่ได้รับองค์ความรู้ด้านปุ๋ยอินทรีย์และการทำปุ๋ยอินทรีย์

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

## ๗.๓ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่

## ๗.๓.๑ ส่วนที่๑: ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของชุมชนโดยรอบ“โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่”

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน ๑๐๐ คน แบ่งเป็นเพศหญิงจำนวน ๕๐ คน ชายจำนวน ๕๐ คน ส่วนใหญ่จัดอยู่ในช่วงอายุ ๔๐-๔๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๘ รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ ๕๐-๕๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน ๔๕ คน (คิดเป็นร้อยละ ๔๕) รองลงมาเป็นการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๕ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๕) และมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๕ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๕) สถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสจำนวน ๗๑ คน (คิดเป็นร้อยละ ๗๑) รองลงมา มีสถานะภาพโสดจำนวน ๒๙ คน (คิดเป็นร้อยละ ๒๙) ด้านอาชีพผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่หากจำแนกกลุ่มตามกลุ่มอาชีพแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่มอาชีพเรียงตามลำดับ คือ **กลุ่มที่ ๑** ภาคการเกษตร(ทำนา ทำไร่ รับจ้างภาคเกษตร สวนผลไม้ สวนผัก) คิดเป็นร้อยละ ๔๖ **กลุ่มที่ ๒** รับจ้างนอกภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๑๔ **กลุ่มที่ ๓** รับราชการ คิดเป็นร้อยละ ๑๔ **กลุ่มที่ ๔** อื่นๆ (แม่บ้าน ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท พนักงานราชการ นักเรียน)คิดเป็นร้อยละ ๑๑ และ **กลุ่มที่ ๕** ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ ๙ ซึ่งรวมไปถึงอาชีพรองของคนในชุมชนก็มีแนวโน้มที่คล้ายกับอาชีพหลัก ทั้งนี้ในส่วนของการรายได้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๖๒ คน (คิดเป็นร้อยละ ๖๒) รองลงมา มีรายได้ประมาณ ๕,๐๐๑ - ๗,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๑๗ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๗) (รายละเอียดในตารางที่ ๗.๑๓)

ตารางที่ ๗.๑๓ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา  
สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน ของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เชียงดาว

| ข้อมูลทั่วไป  | จำนวน (n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|---------------|-------------------|--------|
| <b>๑.เพศ</b>  |                   |        |
| ชาย           | ๕๐                | ๕๐     |
| หญิง          | ๕๐                | ๕๐     |
| <b>๒.อายุ</b> |                   |        |
| ต่ำกว่า ๒๐ ปี | ๔                 | ๔      |
| ๒๐ - ๒๙ ปี    | ๑๐                | ๑๐     |
| ๓๐ - ๓๙ ปี    | ๑๓                | ๑๓     |
| ๔๐ - ๔๙ ปี    | ๓๘                | ๓๘     |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๑๓ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา  
สถานภาพอาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน ของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ (ต่อ)

| ข้อมูลทั่วไป                 | จำนวน(๓=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|------------------------------|------------------|--------|
| ๕๐-๕๕ ปี                     | ๒๐               | ๒๐     |
| ๕๕ ปีขึ้นไป                  | ๑๕               | ๑๕     |
| ๓. ระดับการศึกษา             |                  |        |
| ไม่ได้ศึกษา                  | ๖                | ๖      |
| ประถมศึกษาตอนต้น             | ๔๕               | ๔๕     |
| มัธยมศึกษาตอนต้น             | ๑๕               | ๑๕     |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย            | ๑๔               | ๑๔     |
| ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา      | ๕                | ๕      |
| ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี | ๖                | ๖      |
| ๔. สถานภาพ                   |                  |        |
| โสด                          | ๒๔               | ๒๔     |
| สมรส                         | ๓/๑              | ๓/๑    |
| แยกทางกัน                    | ๒                | ๒      |
| หม้าย                        | ๓                | ๓      |
| อื่นๆ                        | ๐                | ๐      |
| ๕. อาชีพหลัก                 |                  |        |
| ทำไร่                        | ๘                | ๘      |
| ทำนา                         | ๐                | ๐      |
| ทำสวนผัก                     | ๒                | ๒      |
| ทำสวนผลไม้                   | ๒๓               | ๒๓     |
| รับจ้างในภาคการเกษตร         | ๙                | ๙      |
| รับจ้างนอกภาคการเกษตร        | ๑๘               | ๑๘     |
| รับราชการ                    | ๑๔               | ๑๔     |
| ค้าขาย                       | ๙                | ๙      |
| อื่นๆ                        | ๑๑               | ๑๑     |
| ๖. อาชีพรอง                  |                  |        |
| ทำไร่                        | ๕                | ๕      |
| ทำนา                         | ๑                | ๑      |
| ทำสวนผัก                     | ๑                | ๑      |
| ทำสวนผลไม้                   | ๒๕               | ๒๕     |

ตารางที่ ๗.๑๓ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา  
สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ (ต่อ)

| ข้อมูลทั่วไป            | จำนวน(n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|-------------------------|------------------|--------|
| รับจ้างในภาคการเกษตร    | ๑๐               | ๑๐     |
| รับจ้างนอกภาคการเกษตร   | ๑๔               | ๑๔     |
| เลี้ยงสัตว์             | ๐                | ๐      |
| รับราชการ               | ๑                | ๑      |
| ค้าขาย                  | ๑๐               | ๑๐     |
| อื่นๆ                   | ๓๓               | ๓๓     |
| ๗. รายได้               |                  |        |
| ต่ำกว่า ๕,๐๐๐           | ๖๒               | ๖๒     |
| ประมาณ ๕,๐๐๑-๗,๐๐๐ บาท  | ๑๗               | ๑๗     |
| ประมาณ ๗,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท  | ๔                | ๔      |
| ประมาณ ๙,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท | ๖                | ๖      |
| มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท      | ๑๑               | ๑๑     |
| รวม                     | ๑๐๐              | ๑๐๐    |

๗.๓.๒ ส่วนที่ ๒: ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปศุสัตว์  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ

#### ๗.๓.๒.๑ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปศุสัตว์

ตารางที่ ๗.๑๔ (ข้อที่ ๑.๑-๑.๕) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบเกษตรอินทรีย์/ปศุสัตว์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๖๖$ ) เมื่อพิจารณาระดับความรู้ ความเข้าใจเป็นรายด้านจากมากที่สุด ๒ อันดับแรกและน้อยที่สุดเรียงตามลำดับพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ปศุสัตว์เป็นปศุสัตว์ที่ได้จากซากพืชและซากสัตว์ซึ่งผ่านกระบวนการย่อยสลายทางชีวภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๓.๑๓$ ) รองลงมาได้แก่ ระบบการเกษตรแบบอินทรีย์เป็นการผลิตที่มีความสำคัญกับความสมดุลและความยั่งยืนต่อระบบนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๓.๐๕$ ) และผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจน้อยที่สุด คือประเด็นด้านมาตรฐานปศุสัตว์ของกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ปศุสัตว์ต้องมีอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ โดยน้ำหนักอยู่ในระดับน้อยที่สุด ( $\bar{x} = ๑.๓๔$ ) ตามลำดับ

และสำหรับ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการฯ ตารางที่ ๗.๑๕ (ข้อที่ ๒.๑-๒.๕) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๗๑$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า โครงการฯมีส่วนในการลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ลดการเผาทำลายเศษพืช/เศษใบไม้ในระดับชุมชนได้ อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} =$

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปศุสัตว์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

๒.๙๐) รองลงมาได้แก่ โครงการฯมีส่วนในการสร้างความตระหนักด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับคนในชุมชนมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 2.77$ ) และน้อยที่สุดคือ โครงการฯได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ(การทำปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่กลับกอง โดยวิธีวิศวกรรมแม่โจ้อยู่ในระดับน้อย ๑) จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ( $\bar{x} = 1.67$ )

ตารางที่ ๓.๑๕ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์และโครงการฯ  
ของชุมชน โดยรอบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่

| ประเด็น                                                                                                                       | ระดับความรู้ความเข้าใจ |         |      |            |    | ไม่รู้ | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------|------|------------|----|--------|-----------|------|----------|
|                                                                                                                               | มาก                    | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |    |        |           |      |          |
| ๑) ระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์                                                                                             |                        |         |      |            |    |        |           |      |          |
| ๑.๑) ระบบการเกษตรแบบอินทรีย์เป็นการผลิตที่ให้ความสำคัญกับความสมดุลและความยั่งยืนต่อระบบนิเวศน์                                | ๔๑                     | ๔๓      | ๐    | ๐          | ๑๒ | ๓.๐๕   | .๖๓/๑     |      | ปานกลาง  |
| ๑.๒) การเกษตรแบบอินทรีย์ เป็นระบบการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต                                                      | ๓๐                     | ๕๖      | ๕    | ๐          | ๑๐ | ๓.๐๐   | .๓/๔๒     |      | ปานกลาง  |
| ๑.๓) การเกษตรแบบอินทรีย์ไม่มีผลกระทบต่อระบบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                                                     | ๔๓                     | ๔๓      | ๑    | ๐          | ๑๓ | ๓.๐๕   | .๓/๒๖     |      | ปานกลาง  |
| ๑.๔) ปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยที่ได้จากซากพืชและซากสัตว์ซึ่งผ่านกระบวนการย่อยสลายทางชีวภาพ                                         | ๔๐                     | ๕๑      | ๐    | ๐          | ๙  | ๓.๑๓   | .๖๓/๑     |      | ปานกลาง  |
| ๑.๕) ปุ๋ยอินทรีย์มีอินทรีย์วัตถุซึ่งมีธาตุอาหารรองและจุลินทรีย์ที่เป็นต่อจุลินทรีย์ดินและพืช ในขณะที่ปุ๋ยเคมีไม่มี            | ๒๔                     | ๕๖      | ๓    | ๐          | ๒๓ | ๒.๕๑   | .๓/๔๓     |      | ปานกลาง  |
| ๑.๖) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ดินมีสภาพเป็นกลางในขณะที่การใช้ปุ๋ยเคมียาวนานทำให้ดินมีสภาพเป็นกรด                                | ๒๙                     | ๕๔      | ๔    | ๐          | ๑๓ | ๒.๙๐   | .๓/๖๑     |      | ปานกลาง  |
| ๑.๗) การใช้ปุ๋ยเคมีในระยะเวลายาวนานจะส่งผลให้พืชมีลักษณะแคระแกรน                                                              | ๒๒                     | ๕๐      | ๘    | ๑          | ๑๙ | ๒.๖๒   | .๘๕๖      |      | ปานกลาง  |
| ๑.๘) ตามมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑กำหนดให้ปุ๋ยอินทรีย์ต้องมีอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ โดยน้ำหนัก | ๑๔                     | ๒๔      | ๑    | ๐          | ๖๑ | ๑.๒๙   | .๓/๔๕     |      | น้อย     |
| รวมด้านระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์                                                                                         |                        |         |      |            |    | ๒.๖๖   | .๔๘๔      |      | ปานกลาง  |

"การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่"  
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๑๔ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปศุสัตว์และโครงการของชุมชน  
โดยรอบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ (ต่อ)

| ประเด็น                                                                                                                        | ระดับความรู้ความเข้าใจ |         |      |            |        | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------|------|------------|--------|-----------|------|-----------|
|                                                                                                                                | มาก                    | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด | ไม่รู้ |           |      |           |
| ๒.๑) โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษามีฐานการเรียนรู้ด้านการทำปศุสัตว์ รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาดูงานของคนในชุมชน            | ๓๓                     | ๔๔      | ๐    | ๐          | ๒๓     | ๒.๖๔      | .๓๔๔ | มากที่สุด |
| ๒.๒) โครงการได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ(การทำปศุสัตว์แบบไม่กลับกองโดยวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ ๑) จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ | ๒๘                     | ๔๑      | ๒    | ๐          | ๒๙     | ๒.๔๐      | .๔๐๙ | น้อย      |
| ๒.๓) หากโรงเรียนสามารถทำการผลิตปศุสัตว์ได้ประสบผลสำเร็จ จะสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ได้ต่ำกว่าหน่วยงานอื่นๆที่มีในชุมชน          | ๓๓                     | ๔๔      | ๑    | ๐          | ๒๑     | ๒.๓๐      | .๓๔๔ | ปานกลาง   |
| ๒.๔) โครงการมีส่วนในการลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ลดการเผาทำลายเศษพืช/เศษใบไม้ในระดับชุมชนได้                       | ๔๔                     | ๓๓      | ๑    | ๐          | ๑๘     | ๒.๔๐      | .๓๔๐ | ปานกลาง   |
| ๒.๕) โครงการมีส่วนในการสร้างความตระหนักรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับคนในชุมชนมากขึ้น                             | ๓๓                     | ๔๓      | ๒    | ๐          | ๑๘     | ๒.๓๙      | .๓๖๔ | ปานกลาง   |
| รวมด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:<br>ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปศุสัตว์                                                   |                        |         |      |            |        | ๒.๓๗      | .๖๒๗ | ปานกลาง   |

๗.๓.๒.๒ ทักษะเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปศุสัตว์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการ

ตารางที่ ๗.๑๕ (ข้อที่ ๑.๑-๑.๗) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติ เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๔.๐๒$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า คุณภาพและความปลอดภัยของผักและผลไม้มีความสำคัญมาก อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๒๙$ ) รองลงมาเห็นว่า ตลาดและร้านค้าควรให้ความสำคัญกับสินค้าอินทรีย์มากขึ้น และคิดว่าอาหารที่บริโภคส่วนมากมีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ (ไม่ปลอดภัย) อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๔.๑๖$ ) และน้อยที่สุด อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่นแต่อย่างใดอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๗๓$ )

ทัศนคติ เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการ (ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ตารางที่ ๗.๑๕ (ข้อที่ ๒.๑-๒.๑๕) พบว่า ใน

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปศุสัตว์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.24$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า เหตุผลสำคัญอย่างหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือการปกป้องพื้นที่ป่า อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.34$ ) รองลงมา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น และสิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถทดแทนได้ ควรได้รับการปกป้องอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.36$ ) และน้อยที่สุด ยอมรับที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อลดปัญหามลพิษอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 3.97$ )

ทัศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ (ด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์) ตารางที่ ๗.๑๕ (ข้อที่ ๓.๑-๓.๔) พบว่า ส่วนใหญ่ในภาพรวมคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 3.94$ ) และในแต่ละส่วนของขั้นตอนการมีส่วนร่วมต่อโครงการฯ ส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.02$ ) โดยขั้นตอนที่มีส่วนร่วมมากถึงน้อยเรียงตามลำดับ ๓ อันดับแรก คือ ขั้นตอนการริเริ่มโครงการฯ การทำประชาวิจารณ์/ประชาสัมพันธ์ และการวางแผนโครงการฯ และในขณะเดียวกันก็คิดว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ขณะนี้อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.06$ ) และประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการทำปุ๋ยอินทรีย์ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.34$ )

ตารางที่ ๗.๑๕ ทัศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯของชุมชนโดยรอบโรงเรียน  
ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่

| ประเด็น                                                                           | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | X̄   | S.D.  | ความหมาย  |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|------|-------|-----------|
|                                                                                   | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |      |       |           |
|                                                                                   |                  |     |         |      |            |      |       |           |
| ๑) ด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์                                       |                  |     |         |      |            |      |       |           |
| ๑.๑) ตลาดและร้านค้าควรให้ความสำคัญกับสินค้าอินทรีย์มากขึ้น                        | 46               | 30  | 0       | 3    | 21         | 4.16 | .961  | มาก       |
| ๑.๒) อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่นแต่อย่างใด                                | 30               | 34  | 37      | 37   | 22         | 3.33 | 1.171 | มาก       |
| ๑.๓) สินค้าอินทรีย์เป็นที่ต้องการของท้องตลาด                                      | 31               | 38  | 5       | 1    | 25         | 3.43 | .924  | มาก       |
| ๑.๔) การผลิตอาหารอินทรีย์มีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าการผลิตอาหารในเชิงพาณิชย์ | 31               | 39  | 37      | 3    | 20         | 3.44 | 1.024 | มาก       |
| ๑.๕) ท่านมีความมั่นใจหรือเชื่อมั่นในอาหารที่ผลิตจากระบบเกษตรอินทรีย์              | 35               | 36  | 5       | 2    | 22         | 3.47 | .979  | มาก       |
| ๑.๖) ท่านคิดว่าคุณภาพและความปลอดภัยของผักและผลไม้มีความสำคัญมาก                   | 44               | 26  | 5       | 0    | 15         | 4.29 | .902  | มากที่สุด |
| ๑.๗) ท่านคิดว่าอาหารที่ท่านบริโภคส่วนมากมีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ (ไม่ปลอดภัย) | 47               | 31  | 4       | 1    | 17         | 4.16 | .929  | มาก       |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๑๕ ทศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์

ทรัพยากรทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการของชุมชนโดยรวบ

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ (ต่อ)

| ประเด็น                                                                                 | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-----------|-------|-----------|
|                                                                                         | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |           |       |           |
| รวมด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์                                             |                  |     |         |      |            | ๔.๐๒      | .๖๖๙  | มาก       |
| ๒.๑) ผลพิษทุกชนิดที่เกิดขึ้นล้วนเป็นอันตรายต่อสรรพสิ่งบนโลก                             | ๕๕               | ๓๐  | ๒       | ๖    | ๑๘         | ๔.๐๔      | ๑.๑๑๘ | มาก       |
| ๒.๒) ผลกระทบจากมลพิษที่เกิดขึ้นอาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของท่านมากกว่าที่ท่านคิด            | ๕๖               | ๓๑  | ๒       | ๗    | ๑๙         | ๔.๐๓      | ๑.๑๑๔ | มาก       |
| ๒.๓) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น                | ๕๘               | ๒๘  | ๔       | ๒    | ๘          | ๔.๓๖      | .๙๓๘  | มากที่สุด |
| ๒.๔) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นประโยชน์ต่อทุกคน                    | ๕๓               | ๒๖  | ๔       | ๑    | ๑๒         | ๔.๓๔      | .๙๑๓  | มากที่สุด |
| ๒.๕) เราจะต้องช่วยกันในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ทุกชนิดไม่ให้สูญพันธุ์                     | ๕๒               | ๓๒  | ๓       | ๑    | ๑๒         | ๔.๓๑      | .๘๙๓  | มากที่สุด |
| ๒.๖) ท่านยอมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อลดปัญหามลพิษ                                  | ๓๕               | ๔๓  | ๘       | ๓    | ๑๒         | ๓.๙๓      | ๑.๐๒๙ | มาก       |
| ๒.๗) ท่านรู้สึกเสียใจเมื่อเห็นสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย                                       | ๕๖               | ๒๕  | ๒       | ๓    | ๑๔         | ๔.๒๙      | .๙๘๘  | มากที่สุด |
| ๒.๘) สิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถทดแทนได้ ควรได้รับการปกป้อง                                 | ๕๓               | ๒๙  | ๑       | ๓    | ๑๐         | ๔.๓๖      | .๙๒๓  | มากที่สุด |
| ๒.๙) เหตุผลสำคัญอย่างหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือการปกป้องพื้นที่ป่า                | ๕๓               | ๓๐  | ๒       | ๒    | ๙          | ๔.๓๘      | .๘๘๕  | มากที่สุด |
| ๒.๑๐) พืชและสัตว์ป่ามีสิทธิที่จะดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้เช่นเดียวกับมนุษย์              | ๕๓               | ๒๖  | ๔       | ๓    | ๑๐         | ๔.๓๐      | ๑.๐๑๐ | มากที่สุด |
| ๒.๑๑) ระบบนิเวศควรได้รับสิทธิในการคุ้มครองจากการกระทำของมนุษย์                          | ๔๙               | ๓๒  | ๒       | ๒    | ๑๕         | ๔.๒๔      | .๙๒๒  | มากที่สุด |
| ๒.๑๒) ท่านคิดว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | ๔๖               | ๓๒  | ๒       | ๒    | ๑๘         | ๔.๑๘      | .๙๓๖  | มาก       |
| ๒.๑๓) ท่านคิดว่าในอนาคตอันใกล้นี้ พืชและสัตว์                                           | ๕๖               | ๒๔  | ๖       | ๒    | ๑๒         | ๔.๒๖      | ๑.๐๒๑ | มากที่สุด |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่"

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๑๕ ทศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์  
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการของชุมชนโดยรอบ  
 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ (ต่อ)

| ประเด็น                                                                                                   | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-----------|-------|-----------|
|                                                                                                           | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |           |       |           |
| บางชนิดอาจจะสูญพันธุ์ได้                                                                                  |                  |     |         |      |            |           |       |           |
| ๒.๑๔) พืชและสัตว์ในท้องถิ่นอาจถูกคุกคามจากการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปที่ละเล็กละน้อย | ๕๑               | ๓๑  | ๘       | ๒    | ๘          | ๔.๒๑      | ๑.๐๒๘ | มากที่สุด |
| ๒.๑๕) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าชุมชนของท่านควรมีสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน       | ๕๔               | ๓๐  | ๕       | ๓    | ๘          | ๔.๒๓      | ๑.๐๑๔ | มากที่สุด |
| รวมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                                                                     |                  |     |         |      |            | ๔.๒๔      | ๑.๓๒๙ | มากที่สุด |
| ๓) ด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์                              |                  |     |         |      |            |           |       |           |
| ๓.๑) ท่านคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในโครงการในระดับใด                                                     | ๓๙               | ๒๕  | ๓       | ๑๑   | ๑๘         | ๓.๓๗๕     | ๑.๓๓๘ | มาก       |
| ๓.๒) ท่านคิดว่าขั้นตอนต่อไปที่ท่านมีส่วนร่วมต่อโครงการอยู่ในระดับใด                                       |                  |     |         |      |            |           |       |           |
| ๓.๒.๑) การริเริ่มโครงการ                                                                                  | ๒๓               | ๒๓  | ๕       | ๒๖   | ๑๙         | ๓.๒๐      | ๑.๕๔๔ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๒) การวางแผนโครงการ                                                                                   | ๒๑               | ๒๔  | ๖       | ๒๘   | ๒๑         | ๓.๐๔      | ๑.๕๑๐ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๓) การทำประชาพิจารณ์/ประชาสัมพันธ์โครงการ                                                             | ๒๕               | ๑๙  | ๖       | ๒๓   | ๒๓         | ๓.๐๙      | ๑.๕๓๑ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๔) การบริหารจัดการโครงการ                                                                             | ๒๐               | ๒๐  | ๑๐      | ๒๙   | ๒๑         | ๒.๙๒      | ๑.๕๐๙ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๕) การติดตามและประเมินผล                                                                              | ๒๓               | ๑๓  | ๘       | ๓๒   | ๑๖         | ๒.๙๙      | ๑.๖๒๔ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๖) การจัดสรรผลประโยชน์                                                                                | ๒๑               | ๒๑  | ๑๓      | ๓๒   | ๑๓         | ๒.๘๖      | ๑.๕๓๐ | ปานกลาง   |
| รวมขั้นตอนการมีส่วนร่วมต่อโครงการในระดับ                                                                  |                  |     |         |      |            | ๓.๐๒      | ๑.๔๒๘ | ปานกลาง   |
| ๓.๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน ขณะนี้อยู่ในระดับใด                                                          | ๑๖               | ๒๐  | ๑๔      | ๑๖   | ๓๔         | ๓.๐๖      | ๑.๒๓๘ | ปานกลาง   |
| ๓.๔) ท่านคิดว่าประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญในการทำปุ๋ยอินทรีย์มากหรือน้อยเพียงใด                             | ๒๒               | ๒๓  | ๑๐      | ๙    | ๓๖         | ๓.๓๙      | ๑.๑๙๓ | ปานกลาง   |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
 ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”  
 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

## ๗.๓.๓ ส่วนที่ ๓: การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน

ตารางที่ ๗.๑๖ (๓.๑-๓.๓) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในโครงการฯ(ทำปุ๋ยอินทรีย์) ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะคิดว่าเป็นโครงการที่ดี ใส่ใจ รักและตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน ๔๓ คน (ร้อยละ ๓๐.๒๖) รองลงมา เนื่องจากมีความสนใจ/มีเวลาว่าง จำนวน ๓๗ คน (ร้อยละ ๒๖.๖๒) และน้อยที่สุด ได้รับคำตอบแทน จำนวน ๐ คน (ร้อยละ ๐ )

สาเหตุหลักที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ เนื่องจากไม่มีเวลาว่าง จำนวน ๔๓ คน (ร้อยละ ๓๒.๘๒) และไม่ทราบข่าว จำนวน ๔๑ คน (ร้อยละ ๓๑.๓๐) ตามลำดับ และน้อยที่สุด คือประเด็นด้านคำตอบแทน จำนวน ๐ คน (ร้อยละ ๐ )

การเข้าร่วมโครงการฯ ของสมาชิกในครอบครัวนอกจากผู้ตอบแบบสอบถามแล้วพบว่า คำตอบส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๕๔ คน (ร้อยละ ๕๔) รองลงมา มีสมาชิกในครอบครัว ๑ คนที่เข้าร่วมโครงการฯจำนวน ๒๐ คน (ร้อยละ ๒๐) ตามลำดับ

ตารางที่ ๗.๑๖ การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เหียงดาว

| ข้อคำถาม                                                                                    | จำนวน(n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
| ๓.๑ ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการฯ(ทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะเหตุใด           |                  |        |
| ๑. มีเพื่อนบ้านชักชวน                                                                       | ๑๙               | ๒๑.๕๕  |
| ๒. ใส่ใจ รักและตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม                                           | ๔๒               | ๓๐.๒๖  |
| ๓. มีความสนใจ / มีเวลาว่าง                                                                  | ๓๗               | ๒๖.๖๒  |
| ๔. ได้รับคำตอบแทน                                                                           | ๐                | ๐      |
| ๕. มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียน                                                     | ๒๖               | ๑๘.๗/๑ |
| ๖. ไม่เข้าร่วมโครงการ                                                                       | ๑๕               | ๑๐.๗/๙ |
| ๓.๒ สาเหตุที่ท่านไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการฯ(ปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะเหตุใด |                  |        |
| ๑. ไม่มีเวลาว่าง                                                                            | ๔๓               | ๓๒.๘๒  |
| ๒. ไม่ทราบข่าว                                                                              | ๔๑               | ๓๑.๓๐  |
| ๓. สุขภาพไม่อำนวย                                                                           | ๑๐               | ๗.๖๓   |
| ๔. ไม่มีคำตอบแทน                                                                            | ๐                | ๐      |
| ๕. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียน                                                  | ๓๓               | ๒๕.๑๙  |
| ๖. ไม่เข้าร่วมโครงการ                                                                       | ๔                | ๓.๐๕   |

ตารางที่ ๗.๑๖ การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เสียดาว (ต่อ)

| ข้อคำถาม                                                                  | จำนวน(n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|---------------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
| ๓.๓ นอกจากตัวท่านแล้วมีสมาชิกในครอบครัวของท่านอีกกี่คนที่เข้าร่วมโครงการฯ |                  |        |
| ไม่มี                                                                     | ๕๘               | ๕๘     |
| ๑ คน                                                                      | ๒๐               | ๒๐     |
| ๒ คน                                                                      | ๙                | ๙      |
| ๓ คน                                                                      | ๖                | ๖      |
| ๔ คน                                                                      | ๓                | ๓      |
| มากกว่า ๔ คน                                                              | ๔                | ๔      |

๗.๓.๓.๑ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบฯ มีการจัดสถานที่ดูงาน แนะนำความรู้ ประโยชน์การทำปุ๋ยอินทรีย์ให้กับชุมชน สนับสนุนเงินทุนจัดทำโปสเตอร์โฆษณา เว็บไซต์หรือจัดกิจกรรมเช่น การเยี่ยมโบสถ์ควรคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบที่สามารถทำได้จริง จะต้องจัดกิจกรรมให้เห็นผลงานจริง

๗.๓.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ (เพื่อความยั่งยืน) ที่มีต่อโครงการฯ

อยากให้ทางมหาวิทยาลัยแม่โจ้สานต่อโครงการ จัดอบรมให้กับชาวบ้านเรื่อยๆ ที่งานที่จะเผยแพร่ความรู้ควรมีความเข้มข้น มีการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง จัดเอกสารแนะนำขั้นตอนการทำอย่างละเอียด ปลุกจิตสำนึกให้กับครู นักเรียน ทางผู้อำนวยการโรงเรียน เทศบาลต้องให้การสนับสนุน

๗.๓.๓.๓ ปัญหาทางด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของชุมชนในปัจจุบัน (ตารางที่ ๗.๑๗) พบว่า ชุมชนมีปัญหาด้านมูลฝอย (จำนวน ๖๖ คน) รองลงมาได้แก่ ปัญหาอากาศเสีย (จำนวน ๕๑ คน) และที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดของชุมชน คือปัญหาอาชญากรรม (จำนวน ๐ คน)

ตารางที่ ๗.๑๗ ปัญหาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่างๆของชุมชนโดยรอบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เสียดาวในปัจจุบัน

| ข้อคำถาม           | จำนวน<br>(n=๑๐๐ ราย) | อันดับที่ ๑ | อันดับที่ ๒ | อันดับที่ ๓ |
|--------------------|----------------------|-------------|-------------|-------------|
| ๑.ปัญหามูลฝอย      | ๖๖                   | ๕๘(๕๗.๘๘)   | ๖(๙.๐๙)     | ๒(๓.๐๓)     |
| ๒.ปัญหาน้ำเน่าเสีย | ๑๒                   | ๓(๒๕.๐๐)    | ๘(๖๖.๖๗)    | ๑(๘.๓๓)     |
| ๓.ปัญหาขาดแคลนน้ำ  | ๒๕                   | ๑๓(๕๒.๐๐)   | ๔(๑๖.๐๐)    | ๘(๓๒.๐๐)    |
| ๔. ปัญหาอากาศเสีย  | ๕๑                   | ๑๑(๒๖.๘๓)   | ๒๒(๕๓.๖๖)   | ๘(๑๙.๕๑)    |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๑๗ ปัญหาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่างๆของชุมชนโดยรอบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์  
เชียงดาวในปัจจุบัน (ต่อ)

| ข้อคำถาม                          | จำนวน       | อันดับที่ ๑ | อันดับที่ ๒ | อันดับที่ ๓ |
|-----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
|                                   | (n=๑๐๐ ราย) |             |             |             |
| ๕. ปัญหาฝุ่นละออง                 | ๒๕          | ๒(๘.๐๐)     | ๑๑(๔๔.๐๐)   | ๑๒(๔๘.๐๐)   |
| ๖. ปัญหาอาชญากรรม                 | ๐           | ๐(๐)        | ๐(๐)        | ๐(๐)        |
| ๗. ปัญหาเศษพืชของเหลือจากการเกษตร | ๑๙          | ๑(๕.๒๖)     | ๘(๔๒.๑๑)    | ๑๐(๕๒.๖๓)   |
| ๘. ปัญหาด้านทัศนียภาพ             | ๑๒          | ๑(๘.๓๓)     | ๓(๒๕.๐๐)    | ๘(๖๖.๖๗)    |
| ๙. ปัญหากลิ่นเหม็น                | ๑๔          | ๐(๐)        | ๔(๒๘.๕๗)    | ๑๐(๗๑.๔๓)   |
| ๑๐. มลพิษทางเสียง                 | ๓           | ๑(๓๓.๓๓)    | ๒(๖๖.๖๗)    | ๐(๐)        |

หมายเหตุ ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละของแต่ละอันดับ

#### ๗.๓.๔ ส่วนที่ ๔: ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ

ตารางที่ ๗.๑๘ (ข้อที่ ๔.๑-๔.๑๐) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ เรียงอันดับจากมากถึงน้อย ๓ อันดับแรก คือ ๑) การจัดทำโครงการฯไม่สามารถทำได้ด้วยตนเอง จะต้องร่วมกันหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้ และโครงการหรือกิจกรรมที่พร้อมเรียนรู้(การทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่ปักอยู่ในชุมชนพอเพียงแล้วไม่ควรส่งเสริมหรือจัดทำโครงการฯลักษณะดังกล่าวอีก ๒) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำโครงการฯ และ ๓) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ และประชาชนไม่มีอำนาจในการจัดทำโครงการฯในระดับชุมชน

#### ตารางที่ ๗.๑๘ ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงดาว

| ปัญหาและอุปสรรค                                                                      | ทัศนคติ |        |          |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|----------|
|                                                                                      | ใช่     | ไม่ใช่ | ไม่แน่ใจ |
| ๔.๑) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ                                   | ๖๒      | ๓๗     | ๓๑       |
| ๔.๒) ประชาชนไม่ให้ความสนใจโครงการฯในชุมชนเพราะผู้นำชุมชนไม่สร้างแรงจูงใจ             | ๔๐      | ๓๙     | ๒๑       |
| ๔.๓) ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯได้ เช่น ตัดหญ้า, ไม่สับยา, ซราภาพ , ฯลฯ | ๕๘      | ๒๐     | ๒๒       |
| ๔.๔) ประชาชนขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการฯที่ชุมชนจัดขึ้นได้  | ๔๓      | ๓๑     | ๒๖       |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๑๘ ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการ  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ (ต่อ)

| ปัญหาและอุปสรรค                                                                                                                             | ทัศนคติ |        |          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|----------|
|                                                                                                                                             | ใช่     | ไม่ใช่ | ไม่แน่ใจ |
| ๔.๕) ประชาชนไม่มีอำนาจในการจัดทำโครงการในระดับชุมชน                                                                                         | ๖๒      | ๒๑     | ๑๓       |
| ๔.๖) การจัดทำโครงการไม่สามารถทำได้ด้วยตนเอง จะต้องร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้                                                       | ๓๓      | ๑๑     | ๑๒       |
| ๔.๗) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ                                                                             | ๓๔      | ๘      | ๑๘       |
| ๔.๘) โครงการหรือกิจกรรมที่พร้อมเรียนรู้(การทำปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก)ที่มีอยู่ในชุมชนพอเพียงแล้วไม่ควรส่งเสริมหรือจัดทำโครงการลักษณะดังกล่าวอีก | ๓๓      | ๔๙     | ๑๔       |
| ๔.๙) การจัดทำโครงการดังกล่าวไม่ได้ช่วยในการลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหรือแก้ปัญหาปัญหาพฤติกรรม การใช้ปุ๋ยเคมีของคนในชุมชนได้                    | ๓๙      | ๔๑     | ๒๐       |
| ๔.๑๐) การให้ความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ที่จะทำกิจกรรมของส่วนรวมมีน้อย                                                                    | ๕๑      | ๓๑     | ๑๘       |

๓.๓.๔.๑ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ (เพื่อลดปัญหาและอุปสรรค) ต่อโครงการ ประชาชนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง บอกผลดี ผลเสีย ทำแผนพัฒนาวิธี จัดอบรมให้แก่ชุมชน ปลุกจิตสำนึกบรรณรงค์เกษตรกรให้หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้มากขึ้น แต่หากเป็นชุมชนเมื่อนั้นประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการเกษตรจึงไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากนักจึงยากที่จะสานต่อ

#### ๓.๔ โรงเรียนชุมชนวัดซอแล

๓.๔.๑ ส่วนที่ ๑: ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของชุมชนโดยรอบ“โรงเรียนชุมชนวัดซอแล”

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน ๑๐๐ คน แบ่งเป็นเพศหญิงจำนวน ๓๘ คน ชายจำนวน ๖๒ คน ส่วนใหญ่จัดอยู่ในช่วงอายุ ๕๙ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๓ รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ ๕๐-๕๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๔ ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน ๕๘ คน (คิดเป็นร้อยละ ๕๘) รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน ๒๙ คน (คิดเป็นร้อยละ ๒๙) สถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสจำนวน ๖๐ คน (คิดเป็นร้อยละ ๖๐) รองลงมาไม่มีสถานภาพสมรสจำนวน ๒๐ คน (คิดเป็นร้อยละ ๒๐) ด้านอาชีพผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่หากจำแนกกลุ่มตามกลุ่มอาชีพแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่มอาชีพ

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เรียงตามลำดับ คือ **กลุ่มที่ ๑** ภาคการเกษตร(ทำนา ทำไร่ รับจ้างภาคเกษตร สวนผลไม้ สวนผัก) คิดเป็นร้อยละ ๔๘ **กลุ่มที่ ๒** ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ ๒๔ **กลุ่มที่ ๓** อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ **กลุ่มที่ ๔** รับจ้างนอกภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๙ และ **กลุ่มที่ ๕** รับราชการ คิดเป็นร้อยละ ๙ ซึ่งรวมไปถึงอาชีพรองของคนในชุมชนก็มีแนวโน้มที่คล้ายกับอาชีพหลัก ทั้งนี้ในส่วนของรายได้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๓๐ คน (คิดเป็นร้อยละ ๓๐) รองลงมา มีรายได้ประมาณ ๕,๐๐๑ - ๗,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๒๔ คน (คิดเป็นร้อยละ ๒๔) (รายละเอียดในตารางที่ ๗.๑๙)

ตารางที่ ๗.๑๙ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา

สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน

ของชุมชนโดยรอบ โรงเรียนชุมชนวัดซ่อแล

| ข้อมูลทั่วไป                 | จำนวน (n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|------------------------------|-------------------|--------|
| <b>๑.เพศ</b>                 |                   |        |
| ชาย                          | ๖๒                | ๖๒     |
| หญิง                         | ๓๘                | ๓๘     |
| <b>๒.อายุ</b>                |                   |        |
| ต่ำกว่า ๒๐ ปี                | ๐                 | ๐      |
| ๒๐ - ๒๙ ปี                   | ๐                 | ๐      |
| ๓๐ - ๓๙ ปี                   | ๖                 | ๖      |
| ๔๐ - ๔๙ ปี                   | ๒๓                | ๒๓     |
| ๕๐ - ๕๙ ปี                   | ๓๔                | ๓๔     |
| ๕๙ ปีขึ้นไป                  | ๓๗                | ๓๗     |
| <b>๓.ระดับการศึกษา</b>       |                   |        |
| ไม่ได้ศึกษา                  | ๔                 | ๔      |
| ประถมศึกษาตอนต้น             | ๓๒                | ๓๒     |
| มัธยมศึกษาตอนต้น             | ๓๗                | ๓๗     |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย            | ๙                 | ๙      |
| ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา      | ๓                 | ๓      |
| ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี | ๕                 | ๕      |
| <b>๔. สถานภาพ</b>            |                   |        |
| โสด                          | ๑๑                | ๑๑     |
| สมรส                         | ๖๐                | ๖๐     |
| หม้าย                        | ๒๐                | ๒๐     |
| แยกทางกัน                    | ๙                 | ๙      |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: สถานการณ์การเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๑๙ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา  
สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน  
ของชุมชนโดยรอบ โรงเรียนชุมชนวัดซอแล (ต่อ)

| ข้อมูลทั่วไป            | จำนวน (n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|-------------------------|-------------------|--------|
| อื่นๆ                   | ๐                 | ๐      |
| ๕. อาชีพหลัก            |                   |        |
| ทำไร่                   | ๑๕                | ๑๕     |
| ทำนา                    | ๑๒                | ๑๒     |
| ทำสวนผัก                | ๔                 | ๔      |
| ทำสวนผลไม้              | ๓                 | ๓      |
| รับจ้างในภาคการเกษตร    | ๑๔                | ๑๔     |
| รับจ้างนอกภาคการเกษตร   | ๙                 | ๙      |
| รับราชการ               | ๙                 | ๙      |
| ค้าขาย                  | ๒๕                | ๒๕     |
| อื่นๆ                   | ๑๐                | ๑๐     |
| ๖. อาชีพรอง             |                   |        |
| ทำไร่                   | ๗                 | ๗      |
| ทำนา                    | ๒๕                | ๒๕     |
| ทำสวนผัก                | ๒๕                | ๒๕     |
| ทำสวนผลไม้              | ๑                 | ๑      |
| รับจ้างในภาคการเกษตร    | ๕                 | ๕      |
| รับจ้างนอกภาคการเกษตร   | ๔                 | ๔      |
| เลี้ยงสัตว์             | ๑๓                | ๑๓     |
| รับราชการ               | ๒                 | ๒      |
| ค้าขาย                  | ๒                 | ๒      |
| อื่นๆ                   | ๑๖                | ๑๖     |
| ๗. รายได้               |                   |        |
| ต่ำกว่า ๕,๐๐๐           | ๓๐                | ๓๐     |
| ประมาณ ๕,๐๐๑-๗,๐๐๐ บาท  | ๒๘                | ๒๘     |
| ประมาณ ๗,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท  | ๑๕                | ๑๕     |
| ประมาณ ๙,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท | ๑๒                | ๑๒     |
| มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท      | ๑๕                | ๑๕     |
| รวม                     | ๑๐๐               | ๑๐๐    |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

## ๗.๔.๒ ส่วนที่ ๒: ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ

### ๗.๔.๒.๑ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์

ตารางที่ ๗.๒๐ (ข้อที่ ๑.๑-๑.๘) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x}$  = ๓.๐๓) เมื่อพิจารณาในระดับความรู้ ความเข้าใจเป็นรายด้านจากมากที่สุด ๒ อันดับแรกและน้อยที่สุดเรียงตามลำดับ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ระบบการเกษตรแบบอินทรีย์เป็นการผลิตที่ให้ความสำคัญกับความสมดุลและความยั่งยืนต่อระบบนิเวศน์ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x}$  = ๓.๒๑) รองลงมาได้แก่ ปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยที่ได้จากซากพืชและซากสัตว์ซึ่งผ่านกระบวนการย่อยสลายทางชีวภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x}$  = ๓.๑๖) และผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจน้อยที่สุดคือประเด็นด้านการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ดินมีสภาพเป็นกลางในขณะที่การใช้ปุ๋ยเคมียาวนานทำให้ดินมีสภาพเป็นกรด อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x}$  = ๒.๗๔) ตามลำดับ

และสำหรับ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการฯ ตารางที่ ๗.๒๐ (ข้อที่ ๒.๑-๒.๕) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x}$  = ๒.๙๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า โครงการฯ มีส่วนในการลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ลดการเผาทำลายเศษพืช/เศษใบไม้ในระดับชุมชนได้ อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x}$  = ๓.๑๓) รองลงมาได้แก่ หากโรงเรียนสามารถทำการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ประสบผลสำเร็จ จะสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ได้ดีกว่าหน่วยงานอื่นๆ ที่มีในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x}$  = ๓.๐๑) และน้อยที่สุดคือโครงการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษามีฐานการเรียนรู้ด้านการทำปุ๋ย อินทรีย์ รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาดูงานของคนในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x}$  = ๒.๗๑)

ตารางที่ ๗.๒๐ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์และโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนชุมชนวัดซ่อแล

| ประเด็น                                                                                        | ระดับความรู้ความเข้าใจ |         |      |            |    | ไม่รู้ | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------|------|------------|----|--------|-----------|------|----------|
|                                                                                                | มาก                    | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |    |        |           |      |          |
|                                                                                                |                        |         |      |            |    |        |           |      |          |
| ๑) ระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์                                                              |                        |         |      |            |    |        |           |      |          |
| ๑.๑) ระบบการเกษตรแบบอินทรีย์เป็นการผลิตที่ให้ความสำคัญกับความสมดุลและความยั่งยืนต่อระบบนิเวศน์ | ๒๓/                    | ๓/๐     | ๑    | ๐          | ๒  | ๓.๒๑   | .๕๒๙      |      | มาก      |
| ๑.๒) การเกษตรแบบอินทรีย์ เป็นระบบการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต                       | ๑๙                     | ๓/๓     | ๐    | ๐          | ๘  | ๒.๙๕   | .๕๑๐      |      | ปานกลาง  |
| ๑.๓) การเกษตรแบบอินทรีย์ไม่มีผลกระทบต่อระบบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                      | ๔๐                     | ๔๕      | ๐    | ๐          | ๑๕ | ๒.๙๕   | .๗๐๒      |      | ปานกลาง  |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่  
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๒๐ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์และโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนชุมชนวัดซ้อแล (ต่อ)

| ประเด็น                                                                                                                             | ระดับความรู้ความเข้าใจ |         |      |            | ไม่รู้ | $\bar{X}$   | S.D.        | ความหมาย       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------|------|------------|--------|-------------|-------------|----------------|
|                                                                                                                                     | มาก                    | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |        |             |             |                |
| ๑.๔) ปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยที่ได้จากซากพืชและซากสัตว์ซึ่งผ่านกระบวนการย่อยสลายทางชีวภาพ                                               | ๔๓                     | ๔๗      | ๑    | ๐          | ๙      | ๓.๑๖        | .๖๘๐        | ปานกลาง        |
| ๑.๕) ปุ๋ยอินทรีย์มีอินทรีย์วัตถุซึ่งมีธาตุอาหารรองและจุลินทรีย์ที่จำเป็นต่อจุลินทรีย์ดินและพืช ในขณะที่ปุ๋ยเคมีไม่มี                | ๒๒                     | ๖๖      | ๐    | ๐          | ๑๒     | ๒.๘๖        | .๕๗/๗       | ปานกลาง        |
| ๑.๖) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ดินมีสภาพเป็นกลางในขณะที่การใช้ปุ๋ยเคมียาวนานทำให้ดินมีสภาพเป็นกรด                                      | ๒๘                     | ๕๔      | ๐    | ๐          | ๑๘     | ๒.๗๔        | .๖๗/๔       | ปานกลาง        |
| ๑.๗) การใช้ปุ๋ยเคมีในระยะเวลายาวนานจะส่งผลให้พืชมีลักษณะแคระแกรน                                                                    | ๓๓                     | ๖๐      | ๐    | ๐          | ๗      | ๓.๑๒        | .๕๗/๙       | ปานกลาง        |
| ๑.๘) ตามมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑กำหนดให้ปุ๋ยอินทรีย์ต้องมีอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ โดยน้ำหนัก       | ๓๓                     | ๕๗      | ๐    | ๐          | ๑๐     | ๓.๐๓        | .๖๑๗        | ปานกลาง        |
| <b>รวมด้านระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์</b>                                                                                        |                        |         |      |            |        | <b>๓.๐๓</b> | <b>.๓๓๑</b> | <b>ปานกลาง</b> |
| ๒.๑) โครงการฯมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษามีฐานการเรียนรู้ด้านการทำปุ๋ย อินทรีย์ รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาดูงานของคนในชุมชน           | ๒๘                     | ๕๒      | ๑    | ๐          | ๑๙     | ๒.๗๑        | .๗๑๔        | ปานกลาง        |
| ๒.๒) โครงการฯได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ(การทำปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่กลับกองโดยวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ ๑) จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ | ๓๕                     | ๕๐      | ๒    | ๐          | ๑๓     | ๒.๙๖        | .๗๓๐        | ปานกลาง        |
| ๒.๓) หากโรงเรียนสามารถทำการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ประสบผลสำเร็จ จะสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ได้ดีกว่าหน่วยงานอื่นๆที่มีในชุมชน            | ๓๔                     | ๕๕      | ๐    | ๐          | ๑๑     | ๓.๐๑        | .๖๓๓        | ปานกลาง        |
| ๒.๔) โครงการฯมีส่วนในการลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ลดการเผาทำลายเศษพืช/เศษใบไม้ในระดับชุมชนได้                           | ๔๐                     | ๕๑      | ๐    | ๐          | ๙      | ๓.๑๓        | .๖๓๑        | ปานกลาง        |
| ๒.๕) โครงการฯมีส่วนในการสร้างความตระหนักรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับคนในชุมชนมากขึ้น                                 | ๒๕                     | ๖๑      | ๑    | ๐          | ๑๓     | ๒.๘๖        | .๖๔๔        | ปานกลาง        |
| <b>รวมด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์</b>                                                 |                        |         |      |            |        | <b>๒.๙๕</b> | <b>.๕๑๘</b> | <b>ปานกลาง</b> |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

## ๗.๔.๒.๒ ทศนคติเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปศุอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการ

ตารางที่ ๗.๒๑ (ข้อที่ ๑.๑-๑.๗) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติ เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๖๐$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ตลาดและร้านค้าควรให้ความสำคัญกับสินค้าอินทรีย์มากขึ้น อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๔.๐๐$ ) รองลงมาเห็นว่า อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่นแต่อย่างใด อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๗๐$ ) และน้อยที่สุด คิดว่าอาหารที่บริโภคส่วนมากมีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง (ไม่ปลอดภัย) ( $\bar{x} = ๓.๔๐$ )

ทัศนคติ เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ (ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ตารางที่ ๗.๒๑ (ข้อที่ ๒.๑-๒.๑๔) พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๔๙$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ชุมชนมีสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๘๙$ ) รองลงมาการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นประโยชน์ต่อทุกคน อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๕๙$ ) และน้อยที่สุด พืชและสัตว์ในท้องถิ่นอาจถูกคุกคามจากการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปทีละเล็กละน้อย อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๓.๒๙$ )

ทัศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ (ด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปศุอินทรีย์) ตารางที่ ๗.๒๑ (ข้อที่ ๓.๑-๓.๔) พบว่า ส่วนใหญ่ในภาพรวมคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในโครงการฯ ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๙๖$ ) และในแต่ละส่วนของขั้นตอนการมีส่วนร่วมต่อโครงการฯ ส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๕๕$ ) โดยขั้นตอนที่มีส่วนร่วมมากถึงน้อยเรียงตามลำดับ ๓ อันดับแรก คือ ขั้นตอนการริเริ่มโครงการฯ การวางแผน และการทำประชาวิจารณ์/ประชาสัมพันธ์โครงการฯ และในขณะเดียวกันก็คิดว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ขณะนี้อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๓.๓๔$ ) และประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการทำปศุอินทรีย์ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๓.๓๐$ )

ตารางที่ ๗.๒๑ ทศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนชุมชนวัดซ้อแล

| ประเด็น | ระดับความคิดเห็น |     |      |      |        | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย |
|---------|------------------|-----|------|------|--------|-----------|------|----------|
|         | มาก              | มาก | ปาน  | น้อย | น้อย   |           |      |          |
|         | ที่สุด           |     | กลาง |      | ที่สุด |           |      |          |

|                                                            |    |    |   |   |    |      |       |     |
|------------------------------------------------------------|----|----|---|---|----|------|-------|-----|
| ๑) ด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์                |    |    |   |   |    |      |       |     |
| ๑.๑) ตลาดและร้านค้าควรให้ความสำคัญกับสินค้าอินทรีย์มากขึ้น | ๓๐ | ๔๘ | ๕ | ๒ | ๑๖ | ๔.๐๐ | .๘๙๙๙ | มาก |
| ๑.๒) อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่นแต่อย่างใด         | ๒๐ | ๔๑ | ๙ | ๑ | ๒๙ | ๓.๗๐ | .๙๒๒๗ | มาก |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปศุอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่"

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๒๑ ทศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการ ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนชุมชนวัดซอแล(ต่อ)

| ประเด็น                                                                           | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | X̄   | S.D.   | ความหมาย |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|------|--------|----------|
|                                                                                   | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |      |        |          |
| ๑.๓) สินค้าอินทรีย์เป็นที่ต้องการของท้องตลาด                                      | ๑๘               | ๓๕  | ๑๓      | ๓    | ๓๑         | ๓.๕๒ | ๑.๐๓๐  | มาก      |
| ๑.๔) การผลิตอาหารอินทรีย์มีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าการผลิตอาหารในเชิงพาณิชย์ | ๒๓               | ๓๒  | ๑๗      | ๖    | ๒๒         | ๓.๔๙ | ๑.๑๙๓  | มาก      |
| ๑.๕) ท่านมีความมั่นใจหรือเชื่อมั่นในอาหารที่ผลิตจากระบบเกษตรอินทรีย์              | ๑๔               | ๔๗  | ๑๓      | ๓    | ๒๓         | ๓.๕๖ | ๑.๑๘๘  | มาก      |
| ๑.๖) ท่านคิดว่าคุณภาพและความปลอดภัยของผักและผลไม้มีความสำคัญมาก                   | ๑๘               | ๓๙  | ๑๕      | ๕    | ๒๓         | ๓.๕๐ | ๑.๑๐๖  | มาก      |
| ๑.๗) ท่านคิดว่าอาหารที่ท่านบริโภคส่วนมากมีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ (ไม่ปลอดภัย) | ๑๗               | ๓๕  | ๑๙      | ๕    | ๒๔         | ๓.๔๐ | ๑.๑๒๘  | ปานกลาง  |
| รวมด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์                                       |                  |     |         |      |            | ๓.๖๐ | ๑.๓๗๖  | มาก      |
| ๒.๑) มลพิษทุกชนิดที่เกิดขึ้นล้วนเป็นอันตรายต่อสรรพสิ่งบนโลก                       | ๑๗               | ๔๐  | ๑๔      | ๒    | ๒๗         | ๓.๕๖ | ๑.๑๙๘  | มาก      |
| ๒.๒) ผลกระทบจากมลพิษที่เกิดขึ้นจากมีผลกระทบต่อสุขภาพของท่านมากกว่าที่ท่านคิด      | ๑๖               | ๓๓  | ๑๙      | ๓    | ๒๙         | ๓.๔๐ | ๑.๐๖๕  | ปานกลาง  |
| ๒.๓) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น          | ๒๓               | ๓๘  | ๑๖      | ๕    | ๑๘         | ๓.๕๘ | ๑.๑๕๖  | มาก      |
| ๒.๔) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นประโยชน์ต่อทุกคน              | ๒๒               | ๓๔  | ๑๑      | ๕    | ๒๙         | ๓.๕๙ | ๑.๐๓/๔ | มาก      |
| ๒.๕) เราจะต้องช่วยกันในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ทุกชนิดไม่ให้สูญพันธุ์               | ๑๒               | ๔๗  | ๑๕      | ๖    | ๒๐         | ๓.๔๔ | ๑.๐๓๖  | มาก      |
| ๒.๖) ท่านยอมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อลดปัญหามลพิษ                            | ๒๑               | ๓๕  | ๑๕      | ๖    | ๒๔         | ๓.๕๑ | ๑.๑๕๐  | มาก      |
| ๒.๗) ท่านรู้สึกเสียใจเมื่อเห็นสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย                                 | ๑๘               | ๓๕  | ๑๕      | ๔    | ๒๘         | ๓.๔๘ | ๑.๐๓/๘ | มาก      |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๒๑ ทศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอันตราย

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนชุมชนวัดซอแล(ต่อ)

| ประเด็น                                                                                                   | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | $\bar{X}$ | S.D.   | ความหมาย |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-----------|--------|----------|
|                                                                                                           | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |           |        |          |
| ๒.๘) สิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถทดแทนได้ ควรได้รับการปกป้อง                                                   | ๑๘               | ๓๖  | ๑๓      | ๓    | ๒๒         | ๓.๔๑      | ๑.๑๓/๓ | มาก      |
| ๒.๙) เหตุผลสำคัญอย่างหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือการปกป้องพื้นที่ป่า                                  | ๒๒               | ๒๘  | ๑๒      | ๑    | ๓๓         | ๓.๕๘      | .๙๙/๓  | มาก      |
| ๒.๑๐) พืชและสัตว์ป่ามีสิทธิที่จะดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้เช่นเดียวกับมนุษย์                                | ๒๑               | ๓๓  | ๒๑      | ๓    | ๒๒         | ๓.๔๘      | ๑.๑๓๒  | มาก      |
| ๒.๑๑) ระบบนิเวศควรได้รับสิทธิในการคุ้มครองจากการกระทำของมนุษย์                                            | ๑๖               | ๓๖  | ๑๒      | ๑๑   | ๒๕         | ๓.๓๔      | ๑.๒๐๘  | ปานกลาง  |
| ๒.๑๒) ท่านคิดว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                   | ๑๘               | ๓๑  | ๑๘      | ๓    | ๓๐         | ๓.๔๓      | ๑.๐๓/๕ | มาก      |
| ๒.๑๓) ท่านคิดว่าในอนาคตอันใกล้นี้ พืชและสัตว์บางชนิดอาจจะสูญพันธุ์ได้                                     | ๑๔               | ๓๘  | ๑๕      | ๖    | ๒๓         | ๓.๓๙      | ๑.๐๙๑  | ปานกลาง  |
| ๒.๑๔) พืชและสัตว์ในท้องถิ่นอาจถูกคุกคามจากการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปที่ละเล็กละน้อย | ๒๐               | ๒๕  | ๒๔      | ๖    | ๒๕         | ๓.๒๙      | ๑.๒๐๙  | ปานกลาง  |
| ๒.๑๕) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าชุมชนของท่านควรมีสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ดีกว่าที่เ็นอยู่ในปัจจุบัน        | ๓๐               | ๔๕  | ๓       | ๖    | ๑๓         | ๓.๘๙      | ๑.๐๖๓  | มาก      |
| รวมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                                                                     |                  |     |         |      |            | ๓.๔๙      | .๘๐๔   | ปานกลาง  |

### ๓) ด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

|                                                                      |    |    |    |    |    |      |       |     |
|----------------------------------------------------------------------|----|----|----|----|----|------|-------|-----|
| ๓.๑) ท่านคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในโครงการฯ ในระดับใด              | ๒๕ | ๕๘ | ๔  | ๔  | ๙  | ๓.๙๖ | .๙๙/๙ | มาก |
| ๓.๒) ท่านคิดว่าขั้นตอนต่อไปที่ท่านมีส่วนร่วมต่อโครงการฯอยู่ในระดับใด |    |    |    |    |    |      |       |     |
| ๓.๒.๑) การริเริ่มโครงการฯ                                            | ๒๑ | ๔๒ | ๑๐ | ๕  | ๒๒ | ๓.๖๔ | .๙๓๑  | มาก |
| ๓.๒.๒) การวางแผนโครงการฯ                                             | ๒๒ | ๓๙ | ๙  | ๘  | ๒๒ | ๓.๕๘ | ๑.๐๖๓ | มาก |
| ๓.๒.๓) การทำประชาพิจารณ์/ประชาสัมพันธุ์โครงการฯ                      | ๑๓ | ๔๓ | ๘  | ๘  | ๒๐ | ๓.๕๓ | ๑.๐๓๐ | มาก |
| ๓.๒.๔) การบริหารจัดการโครงการฯ                                       | ๒๐ | ๔๑ | ๖  | ๑๐ | ๒๓ | ๓.๕๕ | ๑.๑๑๔ | มาก |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๒๑ ทศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอันตราย

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนชุมชนวัดซ้อแล(ต่อ)

| ประเด็น                                    | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย |
|--------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-----------|-------|----------|
|                                            | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |           |       |          |
| ๓.๒.๕) การติดตามและประเมินผล               | ๒๔               | ๓๒  | ๑๐      | ๙    | ๒๕         | ๓.๕๒      | ๑.๑๔๙ | มาก      |
| ๓.๒.๖) การจัดสรรผลประโยชน์                 | ๑๕               | ๓๓  | ๕       | ๑๐   | ๓๓         | ๓.๕๒      | ๑.๑๓๔ | มาก      |
| รวมขั้นตอนการมีส่วนร่วมต่อโครงการฯในแต่    |                  |     |         |      |            | ๓.๕๕      | ๑.๑๔๕ | มาก      |
| ระดับ                                      |                  |     |         |      |            |           |       |          |
| ๓.๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน ขณะนี้อยู่ใน  |                  |     |         |      |            |           |       |          |
| ระดับใด                                    | ๑๖               | ๒๓  | ๕       | ๑๐   | ๕๒         | ๓.๓๔      | ๑.๑๔๓ | ปานกลาง  |
| ๓.๔) ท่านคิดว่าประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญใน |                  |     |         |      |            |           |       |          |
| การทำปุ๋ยอินทรีย์มากหรือน้อยเพียงใด        | ๒๔               | ๒๐  | ๒๐      | ๙    | ๒๓         | ๓.๓๐      | ๑.๒๔๓ | ปานกลาง  |

๓.๔.๓ ส่วนที่ ๓: การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน

ตารางที่ ๓.๒๒ (๓.๑-๓.๓) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในโครงการฯ(ทำปุ๋ยอินทรีย์) ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียน จำนวน ๙๖ คน (ร้อยละ ๙๔.๑๒) รองลงมา เนื่องจากมีเพื่อนบ้านชักชวน จำนวน ๖ คน (ร้อยละ ๕.๘๘)

สาเหตุหลักที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ เนื่องจากสุขภาพไม่อำนวย ๕๐ คน (ร้อยละ ๔๘.๕๔) และไม่ทราบข่าว จำนวน ๓๑ คน (ร้อยละ ๓๐.๑๐) ตามลำดับ

การเข้าร่วมโครงการฯของสมาชิกในครอบครัวนอกจากผู้ตอบแบบสอบถามแล้วพบว่า คำตอบส่วนใหญ่มีสมาชิก ในครอบครัว ๑ คนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๕๑ คน (ร้อยละ ๕๑) รองลงมา มีสมาชิกในครอบครัว ๒ คนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๓๓ คน (ร้อยละ ๓๓) ตามลำดับ

ตารางที่ ๓.๒๒ การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน

ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนชุมชนวัดซ้อแล

| ข้อคำถาม                                                                          | จำนวน(n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
| ๓.๑ ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการฯ(ทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะเหตุใด |                  |        |
| ๑. มีเพื่อนบ้านชักชวน                                                             | ๖                | ๕.๘๘   |
| ๒. ใส่ใจ รักและตระหนักถึงความสำคัญ                                                |                  |        |
| ด้านสิ่งแวดล้อม                                                                   | ๐                | ๐      |
| ๓. มีความสนใจ / มีเวลาว่าง                                                        | ๐                | ๐      |
| ๔. ได้รับคำตอบแทน                                                                 | ๐                | ๐      |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๒๒ การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนชุมชนวัดซ้อแล (ต่อ)

| ข้อคำถาม                                                                                        | จำนวน(n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
| ๕. มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียน                                                         | ๙๖               | ๙๕.๑๒  |
| ๖. ไม่เข้าร่วมโครงการ                                                                           | ๐                | ๐      |
| ๓.๒ สาเหตุที่ท่านไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการฯ(ปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น<br>เพราะเหตุใด |                  |        |
| ๑. ไม่มีเวลาว่าง                                                                                | ๑๙               | ๑๘.๕๕  |
| ๒. ไม่ทราบข่าว                                                                                  | ๓๑               | ๓๐.๑๐  |
| ๓. สุขภาพไม่อำนวย                                                                               | ๕๐               | ๔๘.๕๕  |
| ๔. ไม่มีค่าตอบแทน                                                                               | ๑                | ๐.๙๙   |
| ๕. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียน                                                      | ๒                | ๑.๙๕   |
| ๖. ไม่เข้าร่วมโครงการ                                                                           | ๐                | ๐      |
| ๓.๓ นอกจากตัวท่านแล้วมีสมาชิกในครอบครัวของท่านอีกกี่คนที่เข้าร่วมโครงการฯ                       |                  |        |
| ไม่มี                                                                                           | ๘                | ๘      |
| ๑ คน                                                                                            | ๕๑               | ๕๑     |
| ๒ คน                                                                                            | ๓๓               | ๓๓     |
| ๓ คน                                                                                            | ๐                | ๐      |
| ๔ คน                                                                                            | ๖                | ๖      |
| มากกว่า ๔ คน                                                                                    | ๒                | ๒      |

๓.๔.๓.๑ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบฯ มีการจัด  
สถานที่ดูงาน แนะนำความรู้ ประโยชน์การทำปุ๋ยอินทรีย์ให้กับชุมชน สนับสนุนเงินทุน จัดทำโปสเตอร์โฆษณา เว็บไซต์หรือจัดกิจกรรมเช่น การเยี่ยมโบสถ์ควรคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบที่สามารถทำได้จริง จะต้องจัดกิจกรรมให้เห็น  
ผลงานจริงๆ

๓.๔.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ (เพื่อความยั่งยืน) ที่มีต่อโครงการฯ

อยากให้ทางมหาวิทยาลัยแม่โจ้สานต่อโครงการ จัดอบรมให้กับชาวบ้านเรื่อยๆ ที่งานที่จะเผยแพร่  
ความรู้ควรมีความเข้มแข็ง มีการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง จัดเอกสารแนะนำขั้นตอนการทำอย่าง  
ละเอียด ปลุกจิตสำนึกให้กับครู นักเรียน ทางผู้อำนวยการโรงเรียน เทศบาลต้องให้การสนับสนุน

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

๗.๔.๓.๓ ปัญหาทางด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของชุมชนในปัจจุบัน (ตารางที่ ๗.๒๓) พบว่า ปัญหาเศษพืชของเหลือจากการเกษตร (จำนวน ๙๙ คน) รองลงมาได้แก่ ปัญหาด้านทัศนียภาพ (จำนวน ๘๘ คน) และที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดของชุมชน คือ ปัญหาขาดแคลนน้ำ ปัญหาอาชญากรรม และมลพิษทางเสียง (จำนวน ๐ คน)

ตารางที่ ๗.๒๓ ในความคิดของท่านปัญหาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่างๆของชุมชนโดยรวม  
โรงเรียนชุมชนวัดซอแลในปัจจุบัน

| ข้อคำถาม                          | จำนวน<br>(n=๑๐๐ ราย) | อันดับที่ ๑ | อันดับที่ ๒ | อันดับที่ ๓ |
|-----------------------------------|----------------------|-------------|-------------|-------------|
| ๑.ปัญหามูลฝอย                     | ๕                    | ๕(๑๐๐)      | ๐(๐)        | ๐(๐)        |
| ๒.ปัญหาน้ำเน่าเสีย                | ๙                    | ๕(๕๕.๕๕)    | ๓(๓๓.๓๓)    | ๑(๑๑.๑๑)    |
| ๓.ปัญหาขาดแคลนน้ำ                 | ๐                    | ๐(๐)        | ๐(๐)        | ๐(๐)        |
| ๔. ปัญหาอากาศเสีย                 | ๘๒                   | ๓(๓๔.๕๕.๑๓) | ๓(๓๖.๖๖)    | ๑(๑.๒๒)     |
| ๕.ปัญหาฝุ่นละออง                  | ๑๖                   | ๘(๘๐.๐๐)    | ๘(๘๐.๐๐)    | ๐(๐)        |
| ๖.ปัญหาอาชญากรรม                  | ๐                    | ๐(๐)        | ๐(๐)        | ๐(๐)        |
| ๗. ปัญหาเศษพืชของเหลือจากการเกษตร | ๙๙                   | ๕(๕๕.๕๕.๕๕) | ๓(๓๖.๓๖)    | ๖(๖.๐๖)     |
| ๘.ปัญหาด้านทัศนียภาพ              | ๘๘                   | ๙(๙๕.๕๕.๖๖) | ๑(๑.๑๑)     | ๓(๓.๓๓)     |
| ๙.ปัญหากลิ่นเหม็น                 | ๒                    | ๐(๐)        | ๐(๐)        | ๒(๒๐.๐)     |
| ๑๐. มลพิษทางเสียง                 | ๐                    | ๐(๐)        | ๐(๐)        | ๐(๐)        |

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละของผลรวมอันดับ

#### ๗.๔.๔ ส่วนที่ ๔: ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ

ตารางที่ ๗.๒๔ (ข้อที่ ๔.๑-๔.๑๐) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ เรียงอันดับจากมากถึงน้อย ๓ อันดับแรก คือ ๑) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ๒) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำโครงการฯ และ ๓) ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯได้ เช่น ดิดูระบุ, ไม่สบาย, ขราภาพ , ฯลฯ

ตารางที่ ๗.๒๔ ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ  
ของชุมชนโดยรวมโรงเรียนชุมชนวัดซอแล

| ปัญหาและอุปสรรค                                                           | ทัศนคติ |        |          |
|---------------------------------------------------------------------------|---------|--------|----------|
|                                                                           | ใช่     | ไม่ใช่ | ไม่แน่ใจ |
| ๔.๑) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ                        | ๕๕      | ๒๘     | ๑๕       |
| ๔.๒) ประชาชนไม่ให้ความสนใจโครงการฯในชุมชน เพราะผู้นำชุมชนไม่สร้างแรงจูงใจ | ๓๙      | ๕๓     | ๑๘       |

ตารางที่ ๓.๒๔ ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ  
ของชุมชน โดยรอบโรงเรียนชุมชนวัดซ้อแล (ต่อ)

| ปัญหาและอุปสรรค                                                                                                                       | ทัศนคติ |        |          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|----------|
|                                                                                                                                       | ใช่     | ไม่ใช่ | ไม่แน่ใจ |
| ๔.๓) ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมโครงการได้ เช่น ติดธุระ, ไม่สบาย, ขาดภาพ , ฯลฯ                                                    | ๔๙      | ๒๕     | ๒๖       |
| ๔.๔) ประชาชนขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการที่ชุมชนจัดขึ้นได้                                                    | ๔๒      | ๓๑     | ๒๗       |
| ๔.๕) ประชาชนไม่มีอำนาจในการจัดทำโครงการฯ ในระดับชุมชน                                                                                 | ๔๐      | ๓๗     | ๒๓       |
| ๔.๖) การจัดทำโครงการฯไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองจะต้องร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้                                                 | ๔๗      | ๓๔     | ๑๙       |
| ๔.๗) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำโครงการฯ                                                                      | ๕๒      | ๒๗     | ๒๑       |
| ๔.๘) โครงการหรือกิจกรรมที่พร้อมเรียนรู้(การทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่มีอยู่ในชุมชนพอเพียงแล้วไม่ควรส่งเสริมหรือจัดทำโครงการฯลักษณะดังกล่าวอีก | ๓๐      | ๕๐     | ๒๐       |
| ๔.๙) การจัดทำโครงการฯดังกล่าวไม่ได้ช่วยในการลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหรือแก้ปัญหาปัญหาพฤติกรรมการใช้ปุ๋ยเคมีของคนในชุมชนได้              | ๒๘      | ๕๐     | ๒๒       |
| ๔.๑๐) การให้ความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ๆ จะทำกิจกรรมของส่วนรวมมีน้อย                                                               | ๔๓      | ๒๙     | ๒๘       |

๓.๔.๔.๑ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ (เพื่อลดปัญหาและอุปสรรค) ต่อโครงการฯ ประชาชนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง บชกผลดี ผลเสีย ทำแผนพับแนะนำวิธี จัดอบรมให้แก่ชุมชน ปลุกจิตสำนึกแรงค์เกษตรกรให้หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้มากขึ้น

#### ๓.๕ โรงเรียนดาราวิทยาลัย

##### ๓.๕.๑ ส่วนที่ ๑: ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในชุมชนโดยรอบ“โรงเรียนดาราวิทยาลัย”

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน ๑๐๐ คน แบ่งเป็นเพศหญิงจำนวน ๔๕ คน ชายจำนวน ๕๕ คน ส่วนใหญ่จัดอยู่ในช่วงอายุ ๒๐-๒๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๑ รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ ๕๐-๕๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕ ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน ๒๙ คน (คิดเป็น

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ร้อยละ ๒๙) รองลงมาไม่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน ๒๘ คน (คิดเป็นร้อยละ ๒๘) สถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดจำนวน ๔๙ คน (คิดเป็นร้อยละ ๔๙) รองลงมาไม่สมรสจำนวน ๔๙ คน (คิดเป็นร้อยละ ๔๙) ด้านอาชีพผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่หากจำแนกกลุ่มตามกลุ่มอาชีพแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่มอาชีพเรียงตามลำดับ คือ กลุ่มที่ ๑ อื่นๆ (แม่บ้าน ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท พนักงานราชการ นักเรียน นักเรียน/นักศึกษา) คิดเป็นร้อยละ ๓๙ กลุ่มที่ ๒ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ ๑๙ กลุ่มที่ ๓ รับจ้างนอกภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๑๘ กลุ่มที่ ๔ รับราชการ คิดเป็นร้อยละ ๑๖ และ กลุ่มที่ ๕ ภาคการเกษตร (ทำนา ทำไร่ รับจ้างภาคเกษตร สวนผลไม้ สวนผัก) คิดเป็นร้อยละ ๘ ซึ่งรวมไปถึงอาชีพรองของคนในชุมชนก็มีแนวโน้มที่คล้ายกับอาชีพหลัก ทั้งนี้ในส่วนของรายได้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ ๕,๐๐๑ - ๗,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๒๙ คน (คิดเป็นร้อยละ ๒๙) รองลงมาไม่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า ๑๐,๐๐๐ จำนวน ๒๖ คน (คิดเป็นร้อยละ ๒๖) (รายละเอียดในตารางที่ ๗.๒๕)

ตารางที่ ๗.๒๕ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา

สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน

ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนดาราวิทยาลัย

| ข้อมูลทั่วไป                 | จำนวน (n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|------------------------------|-------------------|--------|
| <b>๑.เพศ</b>                 |                   |        |
| ชาย                          | ๕๕                | ๕๕     |
| หญิง                         | ๔๕                | ๔๕     |
| <b>๒.อายุ</b>                |                   |        |
| ต่ำกว่า ๒๐ ปี                | ๑๑                | ๑๑     |
| ๒๐ - ๒๙ ปี                   | ๓๑                | ๓๑     |
| ๓๐ - ๓๙ ปี                   | ๑๓                | ๑๓     |
| ๔๐ - ๔๙ ปี                   | ๑๖                | ๑๖     |
| ๕๐ - ๕๙ ปี                   | ๒๕                | ๒๕     |
| ๕๙ ปีขึ้นไป                  | ๔                 | ๔      |
| <b>๓.ระดับการศึกษา</b>       |                   |        |
| ไม่ได้ศึกษา                  | ๓                 | ๓      |
| ประถมศึกษาตอนต้น             | ๑๖                | ๑๖     |
| มัธยมศึกษาตอนต้น             | ๑๐                | ๑๐     |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย            | ๒๙                | ๒๙     |
| ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา      | ๑๔                | ๑๔     |
| ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี | ๒๘                | ๒๘     |

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย

ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๓.๒๕ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา

สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน

ของชุมชนโดยรอบ โรงเรียนดาราวิทยาลัย (ต่อ)

| ข้อมูลทั่วไป          | จำนวน (n=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|-----------------------|-------------------|--------|
| <b>๔. สถานภาพ</b>     |                   |        |
| โสด                   | ๔๙                | ๔๙     |
| สมรส                  | ๔๓                | ๔๓     |
| แยกทางกัน             | ๕                 | ๕      |
| หม้าย                 | ๐                 | ๐      |
| อื่นๆ                 | ๐                 | ๐      |
| <b>๕. อาชีพหลัก</b>   |                   |        |
| ทำไร่                 | ๑                 | ๑      |
| ทำนา                  | ๕                 | ๕      |
| ทำสวนผัก              | ๐                 | ๐      |
| ทำสวนผลไม้            | ๐                 | ๐      |
| รับจ้างในภาคการเกษตร  | ๒                 | ๒      |
| รับจ้างนอกภาคการเกษตร | ๑๘                | ๑๘     |
| รับราชการ             | ๑๖                | ๑๖     |
| ค้าขาย                | ๑๙                | ๑๙     |
| อื่นๆ                 | ๓๙                | ๓๙     |
| <b>๖. อาชีพรอง</b>    |                   |        |
| ทำไร่                 | ๕                 | ๕      |
| ทำนา                  | ๑                 | ๑      |
| ทำสวนผัก              | ๐                 | ๐      |
| ทำสวนผลไม้            | ๕                 | ๕      |
| รับจ้างในภาคการเกษตร  | ๑๘                | ๑๘     |
| เลี้ยงสัตว์           | ๒                 | ๒      |
| รับราชการ             | ๐                 | ๐      |
| ค้าขาย                | ๕                 | ๕      |
| อื่นๆ                 | ๘๐                | ๘๐     |

ตารางที่ ๗.๒๕ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา  
สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ต่อเดือน  
ของชุมชนโดยรอบ โรงเรียนคาราวีทวลัย (ต่อ)

| ข้อมูลทั่วไป            | จำนวน(๓=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|-------------------------|------------------|--------|
| ๗. รายได้               |                  |        |
| ต่ำกว่า ๕,๐๐๐           | ๒๒               | ๒๒     |
| ประมาณ ๕,๐๐๑-๗,๐๐๐ บาท  | ๒๙               | ๒๙     |
| ประมาณ ๗,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท  | ๑๕               | ๑๕     |
| ประมาณ ๙,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท | ๙                | ๑      |
| มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท      | ๒๖               | ๒๖     |
| รวม                     | ๑๐๐              | ๑๐๐    |

๗.๕.๒ ส่วนที่ ๒: ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปฎิอินทรีย์  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ

#### ๗.๕.๒.๑ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปฎิอินทรีย์

ตารางที่ ๗.๒๖ (ข้อที่ ๑.๑-๑.๘) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบเกษตรอินทรีย์/ปฎิอินทรีย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๖๕$ ) เมื่อพิจารณาระดับความรู้ ความเข้าใจเป็นรายด้านจากมากที่สุด ๒ อันดับแรกและน้อยที่สุดเรียงตามลำดับ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า การเกษตรแบบอินทรีย์ เป็นระบบการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๒๑$ ) รองลงมาได้แก่ ระบบการเกษตรแบบอินทรีย์เป็นการผลิตที่ให้ความสำคัญกับความสมดุลและความยั่งยืนต่อระบบนิเวศ อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๓.๑๓$ ) และผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในน้อยที่สุด คือ ประเด็นด้านมาตรฐานปฎิอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑กำหนดให้ปฎิอินทรีย์ต้องมีอินทรีย์วัตถุ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ โดยน้ำหนัก อยู่ในระดับน้อยที่สุด ( $\bar{x} = ๑.๑๙$ ) ตามลำดับ

และสำหรับ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการฯ ตารางที่ ๗.๒๖ (ข้อที่ ๒.๑-๒.๕) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๙๓$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า โครงการฯมีส่วนในการลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ลดการเผาทำลายเศษพืช/เศษใบไม้ในระดับชุมชนได้ อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๓.๑๕$ ) รองลงมาได้แก่ หากโรงเรียนสามารถทำการผลิตปฎิอินทรีย์ได้ประสบผลสำเร็จ จะสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ได้ดีกว่าหน่วยงานอื่นๆที่มีในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๙๓$ ) และน้อยที่สุดคือ โครงการฯได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ(การทำปฎิอินทรีย์แบบไม่กลับกอง โดยวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ ๑) จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = ๒.๖๕$ )

ตารางที่ ๓.๒๖ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปุ๋ยอินทรีย์และโครงการของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนดาราวิทยาลัย

| ประเด็น                                                                                                                             | ระดับความรู้ความเข้าใจ |         |      |            |        | X̄    | S.D.   | ความหมาย   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------|------|------------|--------|-------|--------|------------|
|                                                                                                                                     | มาก                    | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด | ไม่รู้ |       |        |            |
| ๑) ระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์                                                                                                   |                        |         |      |            |        |       |        |            |
| ๑.๑) ระบบการเกษตรแบบอินทรีย์เป็นการผลิตที่ให้ความสำคัญกับความสมดุลและความยั่งยืนต่อระบบนิเวศน์                                      | ๓๐                     | ๔๔      | ๐    | ๐          | ๒๖     | ๓.๑๓/ | .๖๔๒   | ปานกลาง    |
| ๑.๒) การเกษตรแบบอินทรีย์ เห็นระบบการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต                                                            | ๓๐                     | ๔๖      | ๕    | ๐          | ๑๙     | ๓.๒๑  | .๓/๐๕  | มาก        |
| ๑.๓) การเกษตรแบบอินทรีย์ไม่มีผลกระทบต่อระบบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                                                           | ๒๓/                    | ๕๓      | ๒    | ๐          | ๑๘     | ๓.๑๐  | .๕๙๓/  | ปานกลาง    |
| ๑.๔) ปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยที่ได้จากซากพืชและซากสัตว์ซึ่งผ่านกระบวนการย่อยสลายทางชีวภาพ                                               | ๔๔                     | ๔๑      | ๐    | ๐          | ๑๕     | ๓.๑๐  | .๖๒๑   | ปานกลาง    |
| ๑.๕) ปุ๋ยอินทรีย์มีอินทรีย์วัตถุซึ่งมีธาตุอาหารรองและจุลินทรีย์ที่จำเป็นต่อจุลินทรีย์ดินและพืช ในขณะที่ปุ๋ยเคมีไม่มี                | ๒๓                     | ๔๐      | ๔    | ๐          | ๓๓     | ๒.๔๙  | .๘๓/๙  | ปานกลาง    |
| ๑.๖) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ดินมีสภาพเป็นกลางในขณะที่การใช้ปุ๋ยเคมียาวนานทำให้ดินมีสภาพเป็นกรด                                      | ๒๘                     | ๔๑      | ๖    | ๐          | ๒๕     | ๒.๖๑  | .๓/๘๒  | ปานกลาง    |
| ๑.๗) การใช้ปุ๋ยเคมีในระยะเวลายาวนานจะส่งผลให้พืชมีลักษณะแคระแกรน                                                                    | ๒๘                     | ๓๕      | ๑๖   | ๑          | ๒๐     | ๒.๔๕  | .๓/๘๒  | น้อย       |
| ๑.๘) ตามมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ปุ๋ยอินทรีย์ต้องมีอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ โดยน้ำหนัก      | ๙                      | ๑๘      | ๑    | ๐          | ๓/๒    | ๑.๑๙  | .๖๘๘   | น้อยที่สุด |
| รวมด้านระบบเกษตรอินทรีย์/ปุ๋ยอินทรีย์                                                                                               |                        |         |      |            |        | ๒.๖๕  | .๔๕๕   | ปานกลาง    |
| ๒.๑) โครงการฯมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษามีฐานการเรียนรู้ด้านการทำปุ๋ยอินทรีย์รวมทั้งเป็น                                        | ๒๙                     | ๔๐      | ๐    | ๑          | ๓๐     | ๒.๙๕  | .๖๙๘   | ปานกลาง    |
| ๒.๒) โครงการฯได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ(การทำปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่กลับกองโดยวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ ๑) จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ | ๒๓/                    | ๓๕      | ๐    | ๑          | ๓๘     | ๒.๖๕  | .๓/๓/๕ | ปานกลาง    |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”  
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๒๖ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำเกษตร/ปฏินทรีย์และโครงการของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนดาราวิทยาลัย (ต่อ)

| ประเด็น                                                                                                               | ระดับความรู้ความเข้าใจ |         |      |            |        | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------|------|------------|--------|-----------|-------|----------|
|                                                                                                                       | มาก                    | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด | ไม่รู้ |           |       |          |
| ๒.๓) หากโรงเรียนสามารถทำการผลิตปฏินทรีย์ได้ประสบผลสำเร็จ จะสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ได้ดีกว่าหน่วยงานอื่นๆที่มีในชุมชน | ๒๙                     | ๕๖      | ๒    | ๑          | ๒๒     | ๒.๙๙๗     | .๗๗๒๓ | ปานกลาง  |
| ๒.๔) โครงการฯมีส่วนในการลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ลดการเผาทำลายเศษพืช/เศษใบไม้ในระดับชุมชนได้             | ๓๖                     | ๓๙      | ๖    | ๐          | ๑๙     | ๓.๑๕      | .๗๑๑๖ | ปานกลาง  |
| ๒.๕) โครงการฯมีส่วนในการสร้างความตระหนักด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับคนในชุมชนมากขึ้น                      | ๓๙                     | ๔๕      | ๒    | ๐          | ๑๙     | ๒.๙๖      | .๖๖๐  | ปานกลาง  |
| รวมด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปฏินทรีย์                                            |                        |         |      |            |        | ๒.๙๓      | .๕๕๙  | ปานกลาง  |

๗.๕.๒.๒ ทักษะเกี่ยวกับการทำเกษตร/ปฏินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ

ตารางที่ ๗.๒๗ (ข้อที่ ๑.๑-๑.๗) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติ เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๔.๑๓$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า คุณภาพและความปลอดภัยของผักและผลไม้มีความสำคัญมาก อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๔๘$ ) รองลงมาได้แก่ คิดว่าอาหารที่บริโภคส่วนมากมีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ (ไม่ปลอดภัย) อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๓๑$ ) และน้อยที่สุด อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่นแต่อย่างใด อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = ๓.๗๙$ )

ทัศนคติ เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ (ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ตารางที่ ๗.๒๗ (ข้อที่ ๒.๑-๒.๑๕) พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๔๔$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ชุมชนควรมีสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๖๗$ ) รองลงมาได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นประโยชน์ต่อทุกคน ( $\bar{x} = ๔.๕๕$ ) และน้อยที่สุด ท่านคิดว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = ๔.๒๗$ )

“การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปฏินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ทัศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ (ด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์) ตารางที่ ๓.๒๓ (ข้อที่๓.๑-๓.๔) พบว่า ส่วนใหญ่ในภาพรวมคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x}$  = ๓.๖๘) และในแต่ละส่วนของขั้นตอนการมีส่วนร่วมต่อโครงการฯ ส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x}$  = ๓.๓๗) โดยขั้นตอนที่มีส่วนร่วมมากถึงน้อยเรียงตามลำดับ ๓ อันดับแรก คือ ขั้นการริเริ่มโครงการฯ การวางแผน และการติดตามและประเมินผลโครงการฯ และในขณะเดียวกันก็คิดว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ขณะนี้อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x}$  = ๒.๙๓) และประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการทำปุ๋ยอินทรีย์ในระดับปานกลาง ( $\bar{x}$  = ๓.๑๔)

ตารางที่ ๓.๒๓ ทัศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯของชุมชนโดยรอบ

โรงเรียนดาราวิทยาลัย

| ประเด็น                                                                           | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย  |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-----------|-------|-----------|
|                                                                                   | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |           |       |           |
| ๑) ด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์                                       |                  |     |         |      |            |           |       |           |
| ๑.๑) ตลาดและร้านค้าควรให้ความสำคัญกับสินค้าอินทรีย์มากขึ้น                        | ๔.๒              | ๔.๒ | ๓       | ๐    | ๑๓         | ๔.๒๓      | .๓๗๙๐ | มากที่สุด |
| ๑.๒) อาหารอินทรีย์ไม่ได้เป็นสินค้าแฟชั่นแต่อย่างใด                                | ๒๙               | ๓๙  | ๖       | ๖    | ๒๐         | ๓.๓๗๙     | ๑.๑๑๓ | มาก       |
| ๑.๓) สินค้าอินทรีย์เป็นที่ต้องการของท้องตลาด                                      | ๒๘               | ๔๔  | ๖       | ๑    | ๒๑         | ๓.๙๒      | .๙๐๓๗ | มาก       |
| ๑.๔) การผลิตอาหารอินทรีย์มีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าการผลิตอาหารในเชิงพาณิชย์ | ๓๓               | ๔๖  | ๙       | ๒    | ๑๕         | ๔.๐๕      | .๙๐๙  | มาก       |
| ๑.๕) ท่านมีความมั่นใจหรือเชื่อมั่นในอาหารที่ผลิตจากระบบเกษตรอินทรีย์              | ๔๐               | ๓๙  | ๑       | ๑    | ๑๙         | ๔.๑๖      | .๘๓๘  | มาก       |
| ๑.๖) ท่านคิดว่าคุณภาพและความปลอดภัยของผักและผลไม้มีความสำคัญมาก                   | ๖๔               | ๒๓  | ๓       | ๐    | ๑๐         | ๔.๔๘      | .๓๗๙๓ | มากที่สุด |
| ๑.๗) ท่านคิดว่าอาหารที่ท่านบริโภคส่วนมากมีการปนเปื้อนจากสารเคมีต่างๆ (ไม่ปลอดภัย) | ๔๐               | ๓๔  | ๓       | ๐    | ๑๓         | ๔.๓๑      | .๘๑๓  | มากที่สุด |
| รวมด้านความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์                                       |                  |     |         |      |            | ๔.๑๓      | .๕๙๕  | มาก       |

ตารางที่ ๗.๒๗ ทักษะ ทักษะการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอันตราย  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฯ ของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนดาราวิทยาลัย(ต่อ)

| ประเด็น                                                                                 | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | X̄    | S.D.  | ความหมาย  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-------|-------|-----------|
|                                                                                         | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |       |       |           |
| ๒.๑) มลพิษทุกชนิดที่เกิดขึ้นล้วนเป็นอันตรายต่อสรรพสิ่งบนโลก                             | ๖๐               | ๒๖  | ๓/      | ๑    | ๖          | ๔.๓๓/ | .๙๕๐  | มากที่สุด |
| ๒.๒) ผลกระทบจากมลพิษที่เกิดขึ้นอาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของท่านมากกว่าที่ท่านคิด            | ๕๖               | ๔๕  | ๓       | ๑    | ๖          | ๔.๓๑  | .๘๐๐  | มากที่สุด |
| ๒.๓) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น                | ๖๐               | ๓๓  | ๓       | ๐    | ๔          | ๔.๕๐  | .๓/๑๘ | มากที่สุด |
| ๒.๔) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นประโยชน์ต่อทุกคน                    | ๖๔               | ๒๙  | ๒       | ๐    | ๕          | ๔.๕๕  | .๖๓/๘ | มากที่สุด |
| ๒.๕) เราจะต้องช่วยกันในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ทุกชนิดไม่ให้สูญพันธุ์                     | ๕๙               | ๓๑  | ๑       | ๐    | ๙          | ๔.๔๘  | .๓/๐๓ | มากที่สุด |
| ๒.๖) ท่านยอมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อลดปัญหามลพิษ                                  | ๕๑               | ๔๙  | ๕       | ๐    | ๖          | ๔.๒๓/ | .๓/๕๐ | มากที่สุด |
| ๒.๗) ท่านรู้สึกเสียใจเมื่อเห็นสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย                                       | ๖๖               | ๑๙  | ๔       | ๑    | ๑๐         | ๔.๔๕  | .๙๐/๓ | มากที่สุด |
| ๒.๘) สิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถทดแทนได้ ควรได้รับการปกป้อง                                 | ๖๑               | ๓๑  | ๒       | ๐    | ๖          | ๔.๕๑  | .๓/๐๓ | มากที่สุด |
| ๒.๙) เหตุผลสำคัญอย่างหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือการปกป้องพื้นที่ป่า                | ๕๙               | ๓๒  | ๑       | ๐    | ๘          | ๔.๔๙  | .๖๘๙  | มากที่สุด |
| ๒.๑๐) พืชและสัตว์ป่ามีสิทธิ ที่จะดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้เช่นเดียวกับมนุษย์             | ๕๓/              | ๓๓  | ๑       | ๐    | ๙          | ๔.๔๖  | .๓/๐๒ | มากที่สุด |
| ๒.๑๑) ระบบนิเวศสมควรได้รับสิทธิในการคุ้มครองจากการกระทำของมนุษย์                        | ๖๐               | ๒๖  | ๒       | ๐    | ๑๒         | ๔.๔๔  | .๓/๘๓ | มากที่สุด |
| ๒.๑๒) ท่านคิดว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | ๕๙               | ๔๐  | ๑       | ๐    | ๑๐         | ๔.๓๓/ | .๓/๐๖ | มากที่สุด |

ตารางที่ ๓๗.๒๓๗ ทศนคติ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสินค้าอินทรีย์  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนคาราวินวิทยาลัย (ต่อ)

| ประเด็น                                                                                                   | ระดับความคิดเห็น |     |         |      |            | $\bar{X}$ | S.D.  | ความหมาย  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|-----------|-------|-----------|
|                                                                                                           | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |           |       |           |
| ๒.๑๓) ท่านคิดว่าในอนาคตอันใกล้นี้ พืชและสัตว์บางชนิดอาจจะสูญพันธุ์ได้                                     | ๕๕               | ๓๓  | ๑       | ๐    | ๘          | ๔.๔๔      | .๖๘๖  | มากที่สุด |
| ๒.๑๔) พืชและสัตว์ในท้องถิ่นอาจถูกคุกคามจากการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปที่ละเล็กละน้อย | ๔๕               | ๔๔  | ๓       | ๐    | ๘          | ๔.๓๑      | .๓๗๔๘ | มากที่สุด |
| ๒.๑๕) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าชุมชนของท่านควรมีสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน       | ๔๐               | ๔๕  | ๖       | ๑    | ๘          | ๔.๖๓      | ๕.๑๖๐ | มากที่สุด |
| รวมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                                                                     |                  |     |         |      |            | ๔.๔๔      | .๖๑๔  | มากที่สุด |
| ๓) ด้านโครงการเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ:ฐานการเรียนรู้เพื่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์                              |                  |     |         |      |            |           |       |           |
| ๓.๑) ท่านคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในโครงการในระดับใด                                                     | ๒๖               | ๔๓  | ๓       | ๑๐   | ๑๔         | ๓.๖๘      | ๑.๒๒๒ | มาก       |
| ๓.๒) ท่านคิดว่าขั้นตอนต่อไปให้ท่านมีส่วนร่วมต่อโครงการอยู่ในระดับใด                                       |                  |     |         |      |            |           |       |           |
| ๓.๒.๑) การริเริ่มโครงการ                                                                                  | ๒๓               | ๒๓  | ๘       | ๑๙   | ๑๙         | ๓.๓๕      | ๑.๔๔๕ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๒) การวางแผนโครงการ                                                                                   | ๒๓               | ๒๓  | ๙       | ๑๙   | ๒๒         | ๓.๒๖      | ๑.๔๑๑ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๓) การทำประชาพิจารณ์/ประชาสัมพันธุ์โครงการ                                                            | ๒๔               | ๓๐  | ๑๒      | ๒๒   | ๑๒         | ๓.๒๒      | ๑.๔๙๕ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๔) การบริหารจัดการโครงการ                                                                             | ๒๑               | ๒๙  | ๘       | ๒๓   | ๑๙         | ๓.๑๓      | ๑.๔๕๓ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๕) การติดตามและประเมินผล                                                                              | ๒๙               | ๒๓  | ๕       | ๒๖   | ๑๘         | ๓.๒๓      | ๑.๕๖๓ | ปานกลาง   |
| ๓.๒.๖) การจัดสรรผลประโยชน์                                                                                | ๒๕               | ๒๒  | ๓       | ๒๖   | ๒๐         | ๓.๑๓      | ๑.๕๒๙ | ปานกลาง   |
| รวมขั้นตอนการมีส่วนร่วมต่อโครงการในแต่ละระดับ                                                             |                  |     |         |      |            | ๓.๓๗      | ๑.๖๑๕ | มาก       |
| ๓.๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน ขณะนี้อยู่ในระดับใด                                                          | ๑๑               | ๒๒  | ๒๐      | ๑๖   | ๓๑         | ๒.๙๒      | ๑.๒๒๘ | ปานกลาง   |
| ๓.๔) ท่านคิดว่าประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญในการทำปุ๋ยอินทรีย์มากหรือน้อยเพียงใด                             | ๑๖               | ๒๓  | ๑๕      | ๑๕   | ๒๓         | ๓.๑๔      | ๑.๒๘๓ | ปานกลาง   |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”  
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

๗.๕.๓ ส่วนที่ ๓: การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน  
ตารางที่ ๗.๒๘ (๓.๑-๓.๓) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในโครงการฯ(ทำปุ๋ยอินทรีย์) ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะคิดว่าเป็นสิ่งรักและตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน ๔๙ คน (ร้อยละ ๓๘.๒๘) รองลงมา เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียนจำนวน ๒๖ คน (ร้อยละ ๒๐.๓๑) และน้อยที่สุด ได้รับคำตอบแทน จำนวน ๑ คน (ร้อยละ ๐.๗๘)

สาเหตุหลักที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ เนื่องจากไม่ทราบข่าว จำนวน ๕๒ คน (ร้อยละ ๔๐.๓๑) และไม่มีเวลาว่าง จำนวน ๔๗ คน (ร้อยละ ๓๖.๔๓) ตามลำดับ และน้อยที่สุด คือประเด็นด้านคำตอบแทน จำนวน ๑ คน (ร้อยละ ๐.๗๘)

การเข้าร่วมโครงการฯของสมาชิกในครอบครัวนอกจากผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว พบว่า คำตอบส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๗๐ คน (ร้อยละ ๗๐) รองลงมา มีสมาชิกในครอบครัว ๑ คนที่เข้าร่วมโครงการฯจำนวน ๑๐ คน (ร้อยละ ๑๐) ตามลำดับ

ตารางที่ ๗.๒๘ การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนดาราวิทยาลัย

| ข้อคำถาม                                                                                    | จำนวน(๓=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
| ๓.๑ ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการฯ(ทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะเหตุใด           |                  |        |
| ๑. มีเพื่อนบ้านชักชวน                                                                       | ๔๙               | ๓๘.๐๓  |
| ๒. ใส่ใจ รักและตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม                                           | ๔๙               | ๓๘.๒๘  |
| ๓. มีความสนใจ / มีเวลาว่าง                                                                  | ๒๕               | ๑๘.๗๕  |
| ๔. ได้รับคำตอบแทน                                                                           | ๑                | ๐.๗๘   |
| ๕. มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียน                                                     | ๒๖               | ๒๐.๓๑  |
| ๖. ไม่เข้าร่วมโครงการ                                                                       | ๑๙               | ๑๔.๘๔  |
| ๓.๒ สาเหตุที่ท่านไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการฯ(ปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะเหตุใด |                  |        |
| ๑. ไม่มีเวลาว่าง                                                                            | ๔๗               | ๓๖.๔๓  |
| ๒. ไม่ทราบข่าว                                                                              | ๕๒               | ๔๐.๓๑  |
| ๓. สุขภาพไม่อำนวย                                                                           | ๕                | ๓.๘๘   |
| ๔. ไม่มีคำตอบแทน                                                                            | ๑                | ๐.๗๘   |
| ๕. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบของโรงเรียน                                                  | ๑๓               | ๑๐.๑๕  |
| ๖. ไม่เข้าร่วมโครงการ                                                                       | ๓                | ๒.๓๑   |

ตารางที่ ๓.๒๘ การมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการเพื่อความยั่งยืน  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนคาราวีทยาลัย (ต่อ)

| ข้อความ                                                                           | จำนวน(๓=๑๐๐ ราย) | ร้อยละ |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
| ๓.๓ นอกจากตัวท่านแล้วมีสมาชิกในครอบครัวของท่านอีกกี่คนที่เข้าร่วมโครงการฯ         |                  |        |
| ไม่มี                                                                             | ๓/๐              | ๓/๐    |
| ๑ คน                                                                              | ๑๐               | ๑๐     |
| ๒ คน                                                                              | ๘                | ๘      |
| ๓.๑ ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการฯ(ทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพราะเหตุใด |                  |        |
| ๓ คน                                                                              | ๕                | ๕      |
| ๔ คน                                                                              | ๒                | ๒      |
| มากกว่า ๔ คน                                                                      | ๕                | ๕      |

๓.๕.๓.๑ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการเครือข่ายโรงเรียน  
ต้นแบบฯ มีการจัดสถานที่ดูงาน แนะนำความรู้ ประโยชน์การทำปุ๋ยอินทรีย์ให้กับชุมชน สนับสนุนเงินทุน  
จัดทำโปสเตอร์โฆษณา เว็บไซต์หรือจัดกิจกรรม เช่น การเยี่ยมโบสถ์ควรคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบที่สามารถ  
ทำได้จริง จะต้องจัดกิจกรรมให้เห็นผลงานจริงๆ

๓.๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ (เพื่อความยั่งยืน) ที่มีต่อโครงการฯ

อยากให้ทางมหาวิทยาลัยแม่โจ้สานต่อโครงการ จัดอบรมให้กับชาวบ้านเรื่อยๆ ที่งานที่จะเผยแพร่  
ความรู้ควรมีความเข้มข้น มีการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง จัดเอกสารแนะนำขั้นตอนการทำอย่าง  
ละเอียด ปลุกจิตสำนึกให้กับครู นักเรียน ท้องถิ่นหน่วยงานโรงเรียน เทศบาลต้องให้การสนับสนุน . . .

๓.๕.๓.๓ ปัญหาทางด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของชุมชนในปัจจุบัน (ตารางที่  
๓.๒๙) พบว่า มูลฝอย (จำนวน ๖๓ คน) รองลงมาได้แก่ ฝุ่นละออง (จำนวน ๖๐ คน) และที่เป็นปัญหาน้อย  
ที่สุดของชุมชน คือ และมลพิษทางเสียง (จำนวน ๒ คน)

ตารางที่ ๓.๒๙ ปัญหาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่างๆของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนคาราวีทยาลัยในปัจจุบัน

| ข้อความ           | จำนวน<br>(๓=๑๐๐ ราย) | อันดับที่ ๑ | อันดับที่ ๒ | อันดับที่ ๓ |
|-------------------|----------------------|-------------|-------------|-------------|
| ๑.ปัญหามูลฝอย     | ๖๓                   | ๕๖(๖๔.๖๖)   | ๖(๘.๙๖)     | ๑๕(๒๒.๓๙)   |
| ๒.ปัญหาน้ำมาเสีย  | ๓๓                   | ๓(๔.๑๑)     | ๒๖(๓๐.๒๓)   | ๔(๒๑.๖๒)    |
| ๓.ปัญหาขาดแคลนน้ำ | ๕                    | ๒(๔๐.๐๐)    | ๑(๒๐.๐๐)    | ๒(๔๐.๐๐)    |

การสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบ: ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษพืชเพื่อลดการเผาทำลาย  
ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในเขตจังหวัดเชียงใหม่”  
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ ๗.๒๙ ปัญหาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่างๆของชุมชนโดยรอบ  
โรงเรียนคาราวิทยาลัยในปัจจุบัน(ต่อ)

| ข้อคำถาม                          | จำนวน<br>(n=๑๐๐ ราย) | อันดับที่ ๑ | อันดับที่ ๒ | อันดับที่ ๓ |
|-----------------------------------|----------------------|-------------|-------------|-------------|
| ๔. ปัญหาอากาศเสีย                 | ๔๔                   | ๒๒(๕๐.๐๐)   | ๑๕(๓๕.๐๙)   | ๗(๑๕.๙๑)    |
| ๕. ปัญหาฝุ่นละออง                 | ๖๐                   | ๑๗(๒๕.๓๓)   | ๒๔(๔๐.๐๐)   | ๑๙(๓๑.๖๗)   |
| ๖. ปัญหาอาชญากรรม                 | ๗                    | ๑(๑๔.๒๙)    | ๑(๑๔.๒๙)    | ๕(๗๑.๔๓)    |
| ๗. ปัญหาเศษพืชของเหลือจากการเกษตร | ๑๒                   | ๑(๘.๓๓)     | ๓(๒๕.๐๐)    | ๘(๖๖.๖๗)    |
| ๘. ปัญหาด้านทัศนียภาพ             | ๑๕                   | ๔(๒๖.๖๗)    | ๑(๖.๖๗)     | ๑๐(๖๖.๖๗)   |
| ๙. ปัญหากลิ่นเหม็น                | ๑๙                   | ๑(๕.๒๖)     | ๑๒(๖๓.๑๖)   | ๖(๓๑.๕๘)    |
| ๑๐. มลพิษทางเสียง                 | ๒                    | ๐(๐)        | ๐(๐)        | ๒(๑๐๐)      |

หมายเหตุ ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละของแต่ละอันดับ

๗.๕.๔ ส่วนที่ ๔: ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ

ตารางที่ ๗.๓๐ (ข้อที่ ๔.๑-๔.๑๐) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ เรียงอันดับจากมากถึงน้อย ๓ อันดับแรก คือ ๑) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ๒) การจัดทำโครงการฯ ไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองจะต้องร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้ และ ๓) ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ ได้ เช่น ติดธุระ, ไม่สบาย, ขาดภาพ , ฯลฯ และ ๓) การให้ความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ที่จะทำกิจกรรมของส่วนรวมมีน้อย

ตารางที่ ๗.๓๐ ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนคาราวิทยาลัย

| ปัญหาและอุปสรรค                                                                     | ทัศนคติ |        |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|----------|
|                                                                                     | ใช่     | ไม่ใช่ | ไม่แน่ใจ |
| ๔.๑) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ                                  | ๔๔      | ๕      | ๗        |
| ๔.๒) ประชาชนไม่ให้ความสนใจโครงการฯในชุมชน เพราะผู้นำชุมชนไม่สร้างแรงจูงใจ           | ๖๖      | ๑๘     | ๑๖       |
| ๔.๓) ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯได้ เช่น ติดธุระ, ไม่สบาย, ขาดภาพ , ฯลฯ | ๗/๑     | ๑๖     | ๑๓       |
| ๔.๔) ประชาชนขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการฯที่ชุมชนจัดขึ้นได้ | ๕๙      | ๒๕     | ๑๖       |

ตารางที่ ๗.๓๐ ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการฯ  
ของชุมชนโดยรอบโรงเรียนคาราวินวิทยาลัย (ต่อ)

| ปัญหาและอุปสรรค                                                                                                                               | ทัศนคติ |        |          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|----------|
|                                                                                                                                               | ใช่     | ไม่ใช่ | ไม่แน่ใจ |
| ๔.๕) ประชาชนไม่มีอำนาจในการจัดทำโครงการฯในระดับชุมชน                                                                                          | ๔๔      | ๓๐     | ๒๒       |
| ๔.๖) การจัดทำโครงการฯไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองจะต้อง<br>ร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้                                                     | ๗/๔     | ๑๗     | ๕        |
| ๔.๗) ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการ<br>จัดทำโครงการฯ                                                                          | ๖๒      | ๑๓     | ๒๕       |
| ๔.๘) โครงการหรือกิจกรรมที่พร้อมเรียนรู้(การทำปุ๋ยอินทรีย์)ที่มี<br>อยู่ในชุมชนพอเพียงแล้วไม่ควรส่งเสริมหรือจัดทำโครงการฯ<br>ลักษณะดังกล่าวอีก | ๓๕      | ๕๖     | ๑๙       |
| ๔.๙) การจัดทำโครงการฯดังกล่าวไม่ได้ช่วยในการลดปัญหาด้าน<br>สิ่งแวดล้อมหรือแก้ปัญหาปัญหาพฤติกรรมการใช้ปุ๋ยเคมีของคน<br>ในชุมชนได้              | ๓๔      | ๔๙     | ๑๗       |
| ๔.๑๐) การให้ความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ที่จะทำกิจกรรม<br>ของส่วนรวมมีน้อย                                                                  | ๗/๑     | ๑๕     | ๑๙       |

๗.๕.๔.๑ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ (เพื่อลดปัญหาและอุปสรรค) ต่อโครงการฯ ประชาชนมี  
ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง บอกผลดี ผลเสีย ทำแผนพับแนะนำวิธี จัดอบรมให้แก่  
ชุมชน ปลุกจิตสำนึกองค์กรเกษตรกรให้หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้มากขึ้น แต่หากเป็นชุมชนเมืองนั้นประชาชน  
ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการเกษตรจึงไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากนักจึงเป็นการท้าทายสำหรับ  
สถานศึกษาที่อยู่ในเมืองในการที่จะสานต่อโครงการฯ